

Kistokaji Óvoda, Bölcsőde és Konyha

3553 Kistokaj, Szabó Lőrinc u. 53.

Tel.: 30/742-6123

E-mail: ovoda@kistokaj.hu

Kistokaji Óvoda, Bölcsőde és Konyha

Óvodai Pedagógiai Program

Készítette:

Gyurkó Tiborné
intézményvezető

Tartalomjegyzék

TARTALOMJEGYZÉK	2
1. JOGSZABÁLYI HÁTTÉR	4
2. ADATLAP	5
3. BEVEZETÉS	6
4. ÁLTALÁNOS HELYZETKÉP	7
5. AZ ÓVODA KÜLDETÉSNYILATKOZATA	8
6. AZ ÓVODA JÖVŐKÉPE	9
7. GYERMEKKÉP	10
8. NEVELÉSI PROGRAM	11
8.1. AZ ÓVODAI NEVELÉS CÉLJA, ALAPELVEI, ÉRTÉKEI	11
8.2. AZ ÓVODAI NEVELÉS ÁLTALÁNOS FELADATAI	12
8.2.1. AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD ALAKÍTÁSA	12
8.2.2. AZ ÉRZELMI, AZ ERKÖLCSI ÉS AZ ÉRTÉKORIENTÁLT KÖZÖSSÉGI NEVELÉS	15
8.2.3. AZ ANYANYELVI, ÉRTELMI FEJLESZTÉS ÉS NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA	18
8.3. HELYI IGÉNYEKRE ÉS ADOTTSÁGOKRA ÉPÜLŐ FELADATAINK	20
8.3.1. NÉPHAGYOMÁNY, NÉPMŰVÉSZETI NEVELÉS	21
8.3.2. KÖRNYEZET-ÉS TERMÉSZETVÉDELEM	22
9. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI	24
9.1. SZEMÉLYI FELTÉTELEK	24
9.2. TÁRGYI FELTÉTELEK	25
9.3. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE	25
9.3.1. NAPIREND	26
9.3.2. HETIREND	29
9.4. AZ ÓVODA KAPCSOLATRENDSZERE	30
9.4.1. KAPCSOLAT A FENNTARTÓVAL	30
9.4.2. ÓVODA – CSALÁD KAPCSOLATA	31
9.4.3. KAPCSOLATTARTÁS MÁS NEVELÉSI SZÍNTEREKKEL	32
9.4.4. CSALÁD- ÉS GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLATTAL	33
9.4.5. CSALÁD- ÉS GYERMEKJÓLÉTI KÖZPONT	34
9.4.6. BORSOD-ABAÚJ-ZEMPLÉN MEGYEI PEDAGÓGIAI SZAKSZOLGÁLAT	34
9.4.7. MÁS TELEPÜLÉS ÓVODÁIVAL	34
9.4.8. AZ EGÉSZSÉGÜGYI SZERVEKSEL	35
9.4.9. CIVIL SZERVEZETEKSEL	35
10. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI	36
10.1. KOMMUNIKÁCIÓ, ANYANYELVI NEVELÉS	36
10.2. A JÁTÉK	38

10.3. VERSELÉS, MESÉLÉS	41
10.4. ÉNEK, ZENE, ÉNEKES JÁTÉK, GYERMEKTÁNC	44
10.5. RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZI MUNKA	47
10.6. MOZGÁS	51
10.7. A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE	55
10.7.1. A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE - KÖRNYEZETISMERET	56
10.7.2. A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE – MATEMATIKA	58
10.8. MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK	61
10.9. A TEVÉKENYSÉGEKBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS	64
11. SAJÁTOS FELADADATAINK, SPECIÁLIS SZOLGÁLTATÁSAINK	66
11.1. GYERMEKVÉDELEMMEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGEK	66
11.2. SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK	67
11.3. ESÉLYEGYENLŐSÉGET SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK	68
12. EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAM	70
13. ÓVODÁNK EGYÉB SZOLGÁLTATÁSAI	81
14. A PROGRAM BEVÁLÁSÁNAK VIZSGÁLATA	86
15. ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK	88
16. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK	90

1. JOGSZABÁLYI HÁTTÉR

- A Gyermek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény kihirdetéséről 1991. évi LXIV. törvény
- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (a továbbiakban: Nkt.)
- A nemzeti köznevelési törvény végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Nkt. Vhr.)
- 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.)
- Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény
- Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény
- A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény
- Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény
- A munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény
- A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény
- A pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról szóló 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet
- A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet (a továbbiakban: R.)
- A munkaszüneti napok körüli munkarendről szóló miniszteri rendelet

2.ADATLAP

Az óvoda neve:	Kistokaji Óvoda, Bölcsőde és Konyha
Címe:	3553 Kistokaj, Szabó Lőrinc u. 53.
OM azonosítója:	202244
A program neve:	Kistokaji Óvoda, Bölcsőde és Konyha Óvodai Pedagógiai Program
Az óvoda felügyeleti szerve:	Kistokaj Község Önkormányzata
Jogállása:	Önálló Intézmény
Gazdálkodása:	Kistokaj Község Önkormányzat
Szakágazati száma:	
Óvodai nevelés	851020
Alaptevékenysége:	
Az önkormányzati vagyonnal való gazdálkodással kapcsolatos feladatok	013350
Óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai	091110
Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének ellátásának szakmai feladatai	091120
Óvodai nevelés, ellátás működtetési feladatai	091140
Gyermekekétkeztetés köznevelési intézményben	096015
Munkahelyi étkeztetés köznevelési intézményben	096025
Gyermekek bölcsődei ellátása	104031
Gyermekekétkeztetés bölcsődésben, fogyatékosok nappali intézményében	104035
Munkahelyi étkeztetés bölcsődében	104036
Intézményen kívüli gyermekétkeztetés	104037
Szociális étkeztetés	107051
A program érvényessége:	5 év

3.BEVEZETÉS

A nemzeti köznevelésről szóló 2011.évi CXC törvény 26. § (1) bekezdése alapján az Óvodai Pedagógiai Program az óvoda alapidokumentuma. Ez a fokmérő, melyhez a fenntartó igazítja értékeléseit, elvárásait, fejlesztési támogatásait. Ez az a tájékoztató, melyből az óvoda igénybe vevője (pl. szülő) megtudja, milyen értékeket közvetít az óvoda, s milyen fejlődési szintre juttatja óvodásait.

Az Óvodai nevelés országos alapprogramja szabályozza a nevelés tartalmát, ugyanakkor kötelezi az óvodákat helyi pedagógiai program kidolgozására.

Ez az új helyzet korlátlan lehetőséget ad arra, hogy a nevelőtestületek kísérletező, kutató kedve, a már jól bevált pedagógiai eljárások és módszerek legálisan is integrálódjanak a helyi nevelési gyakorlatban.

A pedagógiai változások érezték meg bennünk azt az elhatározást, hogy a hagyományos óvodai feltételek között pedagógiaileg és pszichológiailag megalapozott nevelés egy általunk elképzelt új rendszerét megalkossuk. Nagyon sok választható programot áttanulmányoztunk. Mindegyikben tetszett valami, de egyiket sem tudtuk teljesen a magunkévá tenni, ezért nem is adaptáltunk, hanem inkább megírtuk a mi saját Helyi Óvodai Pedagógiai Programunkat.

A helyi sajátosságok, adottságok megkövetelik, hogy saját programot használjunk, amelyben a gyermeki tevékenység szabadsága nemcsak alapelveként szolgál, hanem a sokoldalú fejlődés eszközrendszerét is kiszélesíti.

Megjelenik benne a lokálpatriotizmus, természetszeretet, környezetvédelem.

Reméljük, programunk elnyeri minden érdeklődő, szülő, szakember tetszését, hisz nagyon sokat dolgoztunk, kísérleteztünk, olvastunk, szívünket-lelkünket, szakmai tudásunkat beleadtuk, hogy ez a program megszülethessen és óvodánkban növekedő gyermekek javát szolgálja.

„Nem az a feladatunk, hogy a felnővekvő generációnak meggyőződéseket közvetítsünk. Hozzá kell segítenünk, hogy a saját ítélő erejét, a saját felfogóképességét használja.

Tanuljon meg a saját szemével nézni a világban. (...) A mi vélekedéseink és meggyőződéseink csak a mi számunkra érvényesek. Az ifjúság elé tárjuk őket, hogy azt mondjuk: így látjuk mi a világot. Nézzétek most már meg ti is, milyennek mutatja magát nektek. Képességeket ébresszünk fel, és ne meggyőződéseket közvetítsünk. Ne a mi igazságainkban higgyen az ifjúság, hanem a mi személyiségeinkben. Azt vegyék észre a felnővekvők, hogy mi keresők vagyunk, és őket is a keresők útjára kell vezetnünk.”

(Rudolf Steiner)

4.ÁLTALÁNOS HELYZETKÉP

A Kistokaji Óvoda és Bölcsőde önállóan működő intézmény Miskolc vonzáskörzetében lévő Kistokaj községben helyezkedik el.

A városból sokan kiköltöztek, hogy nyugodt, természetes környezetben éljenek. Miskolc annyira közel van, hogy a munkába járás nem jelent problémát. A fiatalok szívesen építkeznek, illetve vásárolnak itt házat. Így a gyermekek létszáma folyamatosan növekszik. Négy óvodai és két bölcsődei csoport működik. Nagy könnyebbség az itt élőknek, hogy gyermekeiket nem kell a városba utaztatni minden nap. Itt is minden feltétel adott ahhoz, hogy gyermekük szép környezetben, megfelelő szakmai irányítás mellett harmonikusan fejlődjön.

A szülők többsége, rendelkezik munkahellyel, így hátrányos helyzetű, veszélyeztetett gyermek szinte nincs is a településen. A felzárkóztatás helyett, a tehetséggondozásra fektetünk nagy hangsúlyt. Ehhez a személyi és tárgyi feltételek is adóttak, hisz 2013-ban, nyáron került átépítésre, bővítésre az óvoda épülete, hogy minden tekintetben kielégítse a szülők és a gyermekek igényeit. Ez a felújítás az idei évben is folytatódott.

Tágas, világos, esztétikusan berendezett csoportszobákban játszhatnak a gyerekek.

Rendelkezünk só szobával, ahol mindennap eltöltenek egy kis időt a gyerekek.

Tornatermünk minden igényt kielégít, biztosítja a felhőtlen mozgást rossz idő esetén, illetve helyet ad a testnevelés foglalkozásoknak, illetve a külön, szabadon választott tevékenységeknek.

Intézményünk szerves része a község életének. Igyekszünk minden olyan rendezvényen részt venni a gyermekeinkkel, amelyekre meghívást kapunk. Óvodai előadásokkal – néptánc, betlehemes – színesítjük a Községi Színtér programjait, rendezvényeit.

„Egy magocska jó helyre ültetve, megfelelően táplálva sudár fává terebélyesedhet, rossz körülmények közt pedig csenevész bokrocska marad.”

(Szendi Gábor)

Mindent megteszünk, hogy a Kistokaji óvodában jó helyen legyenek a kis csemeték.

5.AZ ÓVODA KÜLDETÉSNYILATKOZATA

Küldetésünk célja a gyermekek harmonikus, sokoldalú fejlődésének elősegítése.

A nevelésünk családi, derűs légkörben folyik, figyelembe veszi a gyermekek személyiségjegyeit, életkori és egyéni sajátosságait.

További célunk: az óvodai élethez szükséges fejlettség elérése és olyan szociálisan kulturált, a társadalmi normáknak megfelelő gyermekek nevelése.

Folytatjuk a családban megkezdett szeretetteljes nevelőmunkát. Az óvodánk nevelési feladatai az egészséges életmód alakítása, az érzelmi nevelés és szocializáció, az értelmi fejlesztés.

Különbő, változatos tevékenységeken keresztül /kötött és kötetlen/, de legfőképpen a játékon keresztül igyekszünk a gyermekek ismereteit gyarapítani, a meglévőket kibővíteni, tökéletesíteni. A gyermekek tudásvágyára és kíváncsiságára építve igyekszünk biztosítani a gyermekek fejlődéséhez szükséges feltételeket.

Alapvető feladatunk a gyermekek testi, lelki szükségleteinek kielégítése.

Óvodánk általános alapértékei, a gyermekközpontúság, a játék kiemelt szerepe, a családokkal való szoros együttműködés, életkori sajátosságokhoz való igazodás, differenciált fejlesztés.

Munkánk során azt szeretnénk elérni, hogy gyermekeink legyenek derűsek, őrizzék sokáig őszinte mosolyukat, szeretettel forduljanak társaik felé. Önként, örömmel vegyenek részt minden tevékenységben és azt élvezetes játéknak tekintsék. Őrizzék meg természetes kíváncsiságukat, óvják, védjék, alakítsák környezetüket. Bontakozzon ki kreativitásuk, egész személyiségük.

Magunkénak valljuk Németh László gondolatait:

„Azért vagyok pedagógus, hogy a természetnek nyers gyémántját, szép vigyázattal csiszoljam kristályba.”

6.AZ ÓVODA JÖVŐKÉPE

Olyan óvodát szeretnénk, ahová a gyerekek szeretnek járni, a második otthonuknak tekintik. Ahová a szülők szívesen hozzák gyermekeiket, ezért együttműködők a nevelés-oktatás céljainak megvalósításában, segítőkészek a mindennapi óvodai életben. Ahol az óvoda valamennyi dolgozója fontosnak érzi magát a közös célok megvalósításában.

Sikeres intézményt szeretnénk – partnerközpontú működés biztosításával – a Szülői Szervezet, az Önkormányzat, és egyéb partnerek támogatásának elnyerésével. Ezért fő feladatunk: a nyugodt, derűs munkahelyi légkör kialakítása és megtartása, ahol a türelem, tisztelet, egymás megbecsülése minden nap jelen van. A nevelőtestület sokat nyer abból, ha tagjai együttműködnek, mert így az egyéni tudás a leghatékonyabban hasznosul.

Egy intézmény akkor működik az elvárásoknak megfelelően, ha mindazok, akik benne tevékenykednek, jól érzik magukat, kapcsolatukat nyílt és őszinte kommunikáció jellemzi. A bizalom és az elfogadás légkörében minden személyiség fejleszthető.

Célunk

- Szakmailag megalapozott, eredményes intézmény működtetése, mellyel a gyerekek, szülők, a fenntartó és egyéb partnerek is elégedettek.
- Elkötelezett, hivatástudattal rendelkező alkalmazotti közösség kialakítása.
- A feltételrendszerek biztosítása, amelyek lehetővé teszik a köznevelési törvénynek megfelelő gyakorlati munkát.
- A szervezeti működés hatékonyabbá tétele, a munkahelyi légkörrel való elégedettség folyamatos javítása.
- Azonos intézményi normák kialakítása, melynek betartása mindenki számára kötelező.
- Hagyományteremtés, amely az intézmény sajátosságát, egyéni arculatát mutatja.
- A község meghatározó intézményévé válni, a községi programok meghatározó szereplője, résztvevője lenni.
- Célunk, hogy minden kistokaji óvodáskorú gyermek a Kistokaji Óvodába járjon. 100 %-os legyen az intézmény kihasználtsága.

„Én azt hiszem, gyereket csak úgy lehet nevelni, ha az ember megtiszteli azzal, hogy komolyan veszi.”

(Szabó Magda)

7.GYERMEKKÉP

A gyermek egyedi, megismételhetetlen, mással nem helyettesíthető individuum és szociális lény, melynek fejlődését a belső érés sajátos törvényszerűségei, genetikai adottságok, valamint a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg.

A gyermek ugyanakkor fejlődő személyiség, akinek életkoronként, életkori szakaszonként és egyenként változó testi, lelki szükségletei vannak, melyek kielégítésében, a személyiség formálásban az őt körülvevő környezetnek meghatározó szerepe van.

Az óvodáskorú gyermek érzelmi állapotát nagymértékben az a családi atmoszféra határozza meg, amelyben él.

Érzelmi alapigényeinek kielégítése a biztonságérzet, védettségérzet a feltétele annak, hogy a kisgyermek érdeklődést tanúsítson a környezete iránt, kezdeményezzen és más emberekhez is kötődni tudjon.

Az óvodai nevelés csak szeretetteljes, meleg légkörben lehetséges. Az óvónő szerető, védő, óvó gondoskodása, a mosolygó, biztató tekintet, a körülvevő védettség adja meg a gyermek számára az érzelmi biztonságot, mely kiegyensúlyozott fejlődésének feltétele.

A GYERMEK SZOCIÁLIS LÉNY, a családi nevelés mellett az óvodának van kiemelkedő szerepe a szocializáció során: előnye a családdal szemben – hogy tudatosan alakítja, építi, kombinálja a szükséges nevelő hatásokat, következőképpen pedagógiaiilag determinált szocializációs előteret hozhat létre.

A gyermek tevékenykedő lény. Sokszínű tevékenységben alkalmazkodjanak egymáshoz, a közösségben kialakul az önérvényesítés és alkalmazkodás helyes iránya.

A XXI. század folyton változó, alakuló valósága felveti azt a ma már közhelynek számító igényt, hogy a benne élő személyiség képes legyen áttekinteni, alakítani, változtatni környezetét, és a problémákra megfelelően reagáljon. A kreativitás az a képesség, ami még új utak keresésére, új válaszok megtalálására ad lehetőséget.

Olyan gyermekeket szeretnénk felnevelni, akik gyönyörűséget találnak mindenben – legyen az kagyló, toboz, vagy virág, mese vagy dallam. Saját frissen szerzett tapasztalataik, ismereteik okozzanak nekik örömet. Ha kiélheti magát a változatos alkotótevékenységben, problémalátó és problémamegoldó képessége fejlődik, alkalmassá válik a majdani iskolai életre is.

8.NEVELÉSI PROGRAM

8.1. Az óvodai nevelés célja, alapelvei, értékei

Az óvoda a 3-6 éves (a tankötelezettség kezdetéig) korig nevelő intézmény.

Célja:

A gyerekek sokoldalú, harmonikus fejlesztése, fejlődésének elősegítése, az egyéni és életkori sajátosságok maximális figyelembevételével.

Az óvoda egyrészt folytatja a család nevelőmunkáját, másrészt új módon kiegészíti azt. A gyerek óvodába lépése pillanatától kezdve a családdal együtt felelős azért, hogy személyiségük alakulása megfeleljen a társadalom követelményeinek. A nevelőmunkának át kell fognia a gyermeki személyiség egészét, értelmi, érzelmi, testi, szociális fejlődését. Végző soron meg kell alapoznia az iskolai életre való alkalmasságot.

Alapelvei:

Az óvodai nevelés pedagógiai alapelveinek meghatározásánál abból kell kiindulni:

- Az óvodai nevelésnek az emberi személyiség teljes kibontakoztatására, az emberi jogok és alapvető szabadságok tiszteletben tartásának megerősítésére kell irányulnia.
- A gyermeket – mint fejlődő személyiséget – különleges védelem – illeti meg.
- A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő szerepet játszanak.

Az óvodai nevelésben alapelv:

- A gyermeki személyiséget tisztelet, elfogadás, szeretet és megbecsülés övezi.
- A nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni képességeinek kibontakoztatását.

Értékei:

A komplex tevékenységeken alapuló nevelés a 3-6 éves gyermekek nyitottságára építve segítse elő, hogy a gyermek tudjon rácsodálkozni a természetben és az emberi környezetben megmutatkozó emberi jóra és szépre, tisztelje és becsülje azt.

Az esztétikai érzék fejlesztésével szeretnénk elérni, hogy a gyermek figyeljen oda környezetére, a természetre. Folyamatosan óvja, védje, szépítse azt. Az óvodai nevelés hasson a gyermek érzelmi világára, tanulja meg tervezni a jövőt, szeretni a jelent, és tisztelni, ápolni a múltat. Tudatosítsa az ünnepek, hagyományok szépségét, összetartó erejét, közösségformáló

hatását. Gazdagítsa a kismesterségek megismertetésével és gyakorlásával az esztétikai tevékenységet, érzéket. Kiemelt cél, a magyar nyelv ápolása. Az anyanyelvi nevelés, a mozgás, a kommunikáció, ill. a vizuomotoros koordinációs készség fejlesztése alapozza meg a tanulási zavarok megelőzését speciális terápiák alkalmazásával.

8.2. Az óvodai nevelés általános feladatai

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés,
- az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

8.2.1. Az egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása ebben az életkorban (melyet az erőteljes testi fejlődés jellemez) kiemelt jelentőségű. Az óvodai nevelés feladata a gyermek testi fejlődésének elősegítése. Ezen belül:

- A gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése.
- A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése.
- A gyermek testi képességei fejlődésének segítése.
- A gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése.
- Az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítettségű ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása.
- A gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása.
- Ha szükséges, megfelelő szakemberek bevonásával speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

A gondozás, az egészséges életvitel kialakítása az óvodai nevelés egyik alapvető tevékenysége. A kisgyermek olyan szükségleteit elégíti ki, amely hozzájárul az egészség

megőrzéséhez, a jó közérzethez, az egész személyiség alakulásához. A gondozás a gyermek fejlődése során egyre több egészségnevelési elemet tartalmaz. A gyermek növekedése testméretekben is kifejezhető mennyiségi gyarapodása, fejlődésük új életfolyamatok megindulása és tökéletesedése. Mindkét folyamat biológiailag nagymértékben meghatározott, a környezeti tényezők azonban segíthetik, vagy lassíthatják az öröklött adottságok kibontakozását.

A gyermek biopszichoszociális lény. Tehát nem elválaszthatók egymástól a testi egészség, a gondozás, mozgás, a lelki egészség, az érzelmi biztonság, az értelmi fejlesztés, és a szociális egészség, vagyis a nevelés.

Programunk megvalósításához együttműködünk a szülőkkel, az önkormányzattal és az ÁNTSZ-el. Beszélünk a gyermekeknek a szív működéséről, edzésről, védelméről. A helyes táplálkozás alapvető szabályaival ismerkedünk. Ellátogatunk a piacra, a fogorvosi rendelőbe, az orvosi rendelőbe. A szülőket bevonjuk a szervezésbe, közös programokba. Gyümölcsnapokat, ill. egészség hetet iktatunk be a nevelési évben, melynek keretében bemutatókat tartunk, előadókat hívunk meg, csoportos beszélgetéseket szervezünk.

Különös gondot fordítunk a felnövekvő ifjúság egészséges életmódra nevelésére, ezért minden olyan alkalmat, megragadunk, amely az egészséges nemzet egészségvédelmi alapjait erősíteni képes.

Feladatok:

- Az óvónő biztosítsa a megfelelő óvodai környezet feltételeit, mivel ezek jelentősen befolyásolják a gondozás színvonalait, hatékonyságát.
- Tevékenyen vegyen részt a gyerekekkel együtt a felszerelések megóvásában, a környezet ápolásában, védelmében.
- Használja ki ésszerűen az óvoda építészeti adottságait, a rendelkezésre álló helyiségeket.
- Biztosítsa a természetes fény beáramlását a csoportszobába.
- Biztosítsa a lehető legnagyobb teret a mozgáshoz.
- A gerincoszlop és a mozgásszervek elváltozásának megelőzése érdekében ügyeljen arra, hogy a gyermek megszokja a helyes testtartást.
- Amennyiben szükséges, javasolja a szülőnek speciális szakember közreműködését.

Tevékenységek:

- Testápolás.
- Önkiszolgálás.
- Étkezés.
- Öltözködés.
- A környezet rendben tartása.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- *Testápolás*

Önállóan mosakodnak, törülköznek, figyelmeztetés nélkül kezet mosnak, amikor csak szükséges, körömkefével tisztítják körmeiket. Ruhájuk ujját fel és letűrik, begombolják, kikapcsolják. Használják a WC-t. Vigyáznak a WC, a mosdó rendjére, a tisztálkodási eszközöket a helyére teszik. Fogat mosnak, a fogápoló szereket tisztán, rendben tartják. Hajukat rendben tartják. Zsebkendőjüket használják, helyesen fűjják az orrukat. Tüsszentéskor, köhögéskor a zsebkendőt a szájuk elé tartják.

- *Önkiszolgálás*

Az önkiszolgálást teljes önállósággal, természetes teendőként látják el. Az épületbe belépve a ruha, cipőszárító kefét, lábkaparót megfelelően használják. Segítenek az ágyak berakásában, a foglalkoztató átrendezésében. Önállóan tevékenykednek, észreveszik elvégezhető feladataikat és segítséget nyújtanak társaiknak, valamint a felnőtteknek. Iskolába lépés előtt a gyerekek önmaguk is képesek mindennapi szükségleteik, önálló megfelelő kielégítésére.

- *Étkezés*

Étkezés közben kulturáltan viselkednek. Igénylik az asztal esztétikus rendjét. Helyesen használják az evőeszközöket (kanalat, villát, kést).

- *Öltözködés*

Önállóan a megfelelő sorrendben öltözködnek, vetkőznek. Holmijukat, ágyneműjüket hajtogatva, helyre teszik. Ruhaneműjükkel gondosan bánnak, cipőfűzőjüket megkötik. Ha fáznak vagy melegük van, segítenek magukon. Csizmájukat, cipőjüket szükség esetén letisztítják.

- *A környezet rendben tartása*

Ügyelnek saját személyük rendjére, gondozottságára. Az ajtókat csendesen nyitják, csukják, az eszközökkel óvatosan bánnak. Észreveszik, ha valami hiányzik vagy rendetlen, a rendetlenséget megszüntetik.

Módszertani alapelvek

- Az óvónő tegye lehetővé a helyes életritmus kialakítását.
- Érvényesítse az egészséges táplálkozási szokásokat.
- Erősítse meg a gyermek tisztaság igényének kialakulását.
- Ösztönözze a gyermek önállóságának fejlődését.
- Törekedjen a gyermek mozgás igényének kielégítésére.

A gyerekek ismerjék fel alapvető szükségleteiket, és maguk is járuljanak hozzá kielégítésükhöz. Szívesen tevékenykedjenek a szabadban. Alkalmazkodóak legyenek a megváltozott körülményekhez. Pl.: időjárás, terepviszonyok, környezet. Ismerjék a legalapvetőbb higiéniai szokásokat.

8.2.2 Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Az óvodás korú gyermek jellemző sajátossága a magatartás **érzelmi** vezéreltsége. A személyiségen belül az érzelmek dominálnak, ezért elengedhetetlen, hogy a gyereket az óvodában érzelmi biztonság, otthonosság, derűs, szeretetteli légkör vegye körül. Ennek kialakulása elsősorban a család és az óvónő feladata. Erősíteni kell bennük az empátiás készséget. Képesek legyenek kifejezni saját érzéseiket. Indulataikat próbálják meg levezetni, uralni. Mindezt szükséges, hogy:

- Már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások érik a gyermeket.
- Az óvodapedagógus-gyermek, gyermek-gyermek, továbbá a gyermek és az óvoda minden alkalmazottjával való kapcsolatát pozitív érzelmi töltés jellemezze.
- Az óvoda egyszerre segítse a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését és éntudatának alakulását, engedjen teret önkifejező törekvéseinek.
- Az óvoda teremtsen lehetőséget arra, hogy a gyermek kielégíthesse társas szükségleteit, nevelje a gyermeket a másság elfogadására.

A közösségi nevelés az óvodai nevelési folyamat alapvető, átfogó kerete, gyakorlati módszere, eljárás rendszere, amely lehetővé teszi a társadalom szempontjából értékes tulajdonságok alakítását. A közösségi nevelés által biztosíthatók a gyermekek fejlődéséhez szükséges tevékenységi formák és társas kapcsolatok. A közösségi nevelés segíti, serkenti a szocializációt, amelyet – a családi és a bölcsődei szocializációra építve – az óvoda folytat, és ezzel tovább szélesíti a gyermek bevezetését társadalmi környezetébe.

A szocializáció folyamata – melynek szerves része a nevelés, a társadalom szempontjából tekintve nem más, mint az egyes emberek a társadalomba való integrálása a várhatóan szükséges társadalmi szerepekre. Az egyén szempontjából pedig a társadalmi értékek, normák, szerepkövetelmények elsajátítása, belsővé tétele, s ezen az úton személylé, személyiséggé válás, perszonalizáció.

A **szocializáció** szempontjából különös jelentőségű a közös élményekre épülő közös tevékenységek gyakorlása. Ezért olyan óvodai élet szervezése kívánatos, amely segíti a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának) fejlődését.

Az óvodai élet szervezése segíti a gyermek erkölcsi tulajdonságainak, akaratának, önállóságának, feladattudatának fejlődését. Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhoz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából modell értékű az óvodapedagógus és valamennyi alkalmazott kommunikációja, bánásmódja viselkedése.

A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, érzékszervi vagy mozgássérült, hátrányos helyzetű, az elhanyagolt, illetve kiemelkedő képességű gyermekek nevelése speciális ismereteket, sajátos törődést igényel, szükséges esetén megfelelő szakemberek (pszichológus, logopédus vagy más gyógypedagógus, konduktor stb.) közreműködésével.

Az egyén beilleszkedése a társadalomba, a társadalom életében való hatékony részvételhez szükséges szabályok, normák elsajátítása. Azok a társadalmi folyamatok, amelyek révén a gyermekekben tudatosulnak a társadalmi normák és értékek, ill. amelyek eredményeképpen kialakul sajátos énképe.

A szocializáció folyamán a beszéd a gyerek környezetével való érintkezésének legfőbb eszközévé válik. A beszéd által erősödik a gyerek biztonságérzete, növekszik tájékozottsága, gazdagodnak ismeretei.

Feladatok

- A társadalmi élet alapvető ismereteit közvetítse közös élmények, tapasztalatok útján.
- Alapozza meg az erkölcsi érzelmeket.
- Fejlessze az alapvető udvariassági szabályokat, magatartási módokat.
- Erősítse a társas élet szabályaihoz való alkalmazkodást és az önértékelítést.
- Alapozza meg a szociális technikákat.
- A tevékenységekben fejlessze az eredményre törekvést, az akadályok leküzdésére nevelést.
- Alakítsa ki reálisan, saját értékeit felismerő énképét.
- Ápolja a személyes és a csoportélet hagyományait.

A fejlődés jellemzője az óvodáskor végére

- Az eddig kialakult szokások a gyermekek igényévé váltak.
- A közös tevékenységekben aktívan részt vesz.
- Elfogadják az adott tevékenység által megkívánt magatartási formákat.
- Észreveszik az adott tevékenység által megkívánt magatartási formákat.
- Észreveszik, hogy kinek, miben van szüksége segítségre.
- Érdeklődnek hiányzó társaik iránt.
- Figyelmesen türelemmel hallgatják az óvónő és társai közlését, kérdését.
- Önként vagy az óvónő kérésére bekapcsolódnak a foglalkozásokba, az óvónő utasításaira végrehajtják a feladataikat.
- Tisztelettel viselkednek a felnőttekkel, az óvoda dolgozóival.
- Ébrednek bennük a közösségi öntudat, örülnek a közösen elért eredményeknek.
- Együtt éreznek társaikkal, érdeklődnek egymás iránt.
- Bíznak önmagukban és társaikban.

- Érzelmileg és értelmileg egyaránt elfogadják és követik az óvónő utasításait, kérdéseit.
- A megkezdett munkát felszólítás nélkül befejezik.
- Felelősséget éreznek a vállalt feladatért.
- Önálló véleményalkotásra is vállalkoznak.
- Igazat mondanak.
- Alakul a csoport közhangulata, közvéleménye.

Módszertani alapelvek

- Az óvónő segítse elő, hogy lehetőség szerint minden gyerek tűnjön ki valamiben, amihez jól ért, amiben nagyon ügyes.
- Törekedjék arra, hogy a gyerekek átvegyék, elfogadó, megértő, segítő beállítódását.
- Támazkodják a gyerektársaik ösztönző, példanyújtó hatására.
- Erősítse az önbizalmat.
- A veszélyeztetett, a hátrányos helyzetű gyerekek esetében törekedjék a szülők bizalmának elnyerésére.

8.2.3. Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az óvodában a napirend valamennyi pontját áthatja a nevelés és a fejlesztés. A gondozás, a játék és a beszélgetések során folyamatosan érik fejlesztő hatások a gyermekeket. Éppen ezért tekintjük az óvodai nevelés, nem csupán a foglalkozások feladatának az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítását.

Az óvoda a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságra építve biztosítson a gyermeknek változatos tevékenységet, melyeken keresztül tapasztalatokat szerezhet a természeti és társadalmi környezetről.

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása – helyes mintaadással – az óvodai nevelő tevékenység egészében kiemelt jelentőségű. Különösen az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések érvényesülésére, s a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.

Tudjuk, hogy az óvodás gyermek önmagán, saját tapasztalatain keresztül, tevékenységbe, játékba ágyazva sajátítja el az ismereteket, ezért azok átadásánál igyekszünk megtalálni a leghatékonyabb formát, módszereket és eszközöket ennek eléréséhez.

Az értelmi fejlődésben az óvodás gyermeknek el kell érnie az észleléses, finommozgásos funkciók maximális szintű működését, amelyhez a nyelvi szimbolikus megismerési szint szervesen integrálódik. Az értelmi nevelés további feladatai: egyrészt a gyermek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és kreativitás fejlesztése.

Fontos valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása. Óvodapedagógusaink úgy szervezik a mindennapi óvodai életet, hogy a gyermeki gondolatok, megnyilvánulások szabad áramlásával gazdagíthassák a játékot. A gyermeki ötleteket beépítik a tanulási folyamatba, építenek a gyermekek felvetéseire és kérdéseire, ezzel is hozzájárulva az oldott légkör megteremtéséhez.

Feladatok

- A beszéd fejlődésének elősegítése, amely magában foglalja: a folyamatossá válást, az összefüggő szövegjelleg erősödését.
- A szókincs gyarapítása.
- A mondat szerkesztés pontosabbá válásának elősegítése.
- A gyermekek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző élethelyzetekben és tevékenységekben való gyakoroltatása.
- Beszédszituáció feltételeinek megteremtése, kérdezőnk, meghallgatjuk őket, válaszolunk kérdéseikre, motiváló környezet biztosítása mely fejlesztőleg hat a beszédészlelésre, beszédmegértésre, beszédviselkedésre.
- A gyermeki kreativitás és értelmi képességek fejlesztésére törekvés (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás-alkotóképesség, beszéd és kommunikáció fejlesztése).
- Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítás.

A fejlődés jellemzője az óvodáskor végére

- Vannak elemi ismeretei az őt körülvevő világról, felismer összefüggéseket.
- Probléma helyzetben törekszik a megoldás keresésére, szívesen kísérletezik.
- Képes időrendiséget felállítani.
- Néhány mesét, verset, mondókát képes emlékezetből felidézni.
- Képről mondatokban beszél.
- Folyamatosan, összefüggő mondatokkal fejezi ki magát.
- Beszédének tagoltsága, hangsúlya, hanglejtése megfelel anyanyelvünk követelményeinek.
- Tud rövid történeteket, szöveget visszamondani.
- Olyan szókinccsel rendelkezik, amely lehetővé teszi számára gondolatainak érthető kifejezését.
- Minden magán és mássalhangzót tisztán ejt.

Módszertani alapelvek

- Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben fenntartjuk a gyermekek természetes beszéd- és kommunikációs kedvét.
- Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása beszélő környezettel, szabálykövetéssel.
- A gyermek érdeklődését felkeltjük, kíváncsiságát, felismerési vágyát kielégítjük.
- Olyan változatos tevékenységeket biztosítunk, amelyeken keresztül a gyermek a természeti és társadalmi környezetéről minél sokoldalúbb tapasztalatokat szerezhet.
- Lehetőségeket kínálunk a gyermek számára, amelyben olyan szituációkat él át, ahol megismerhetik a felfedezés örömét.

8.3. Helyi igényekre és adottságokra épülő feladataink

Az óvoda helyi sajátosságait figyelembe véve a nevelőtestület a következő kiemelt nevelési feladatokat határozta meg:

- Néphagyomány, népművészeti nevelés
- Környezet- és természetvédelem

8.3.1. Néphagyomány, népművészeti nevelés

Az ember nem élhet hagyományok, gyökerek nélkül, s, hogy azok a gyökerek milyen talajban és milyen mélyen kapaszkodnak a mi gyerekeink szempontjából nem elhanyagolható.

Sokat tehetünk azért, hogy ez a tudás, hagyomány, beépüljön a mi gyerekeink életébe és így megőrződjön. Lehetőségünk van arra, hogy a népi kultúra gazdag világából tudatosan válogassunk. A szokások többsége a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, a munkához, az emberi élet fordulópontjához, valamint egyházi ünnepekhez fűződik.

A néphagyomány tartalma a földművelésre, a mezőgazdasági eszközökre, a termesztett növényekre, a házi részben vadon élő állatokra, népi építkezésre, mesterségekre, sütésre, főzésre, ruházkodásra vonatkozó ismereteket ad.

Vagyis komplex lehetőséget rejt az óvodai nevelés számára.

- Élményt ad
- Szórakozást nyújt
- Ismeretekhez segít
- Fejleszti az ízlést
- Közösséget épít
- Hazaszeretetre nevel
- Viselkedési mintákat közvetít
- Megalapozza a gyermek érzelmi, hitbeli, esztétikai, morális biztonságát.

A gyermek saját és társai megismerésével, milyen feladatra a legalkalmasabb, kiben, milyen képesség a legerősebb, amelyre alapozva saját személyiségét alakíthatja, s amelyet használva leginkább szolgálja társait, a közösséget.

A népművészet az ember mindennapi életében megvalósuló esztétikai igény megtestesülése. A népművészeti hagyományok és alkotások megismerésének és esztétikai befogadásának legeredményesebb módja a környezetben munkálkodás során szerzett tapasztalatokon alapszik.

A hagyomány elevenítő nevelés lényege mindent látni, tapasztalni, minden érzékszerveinkkel észlelni, élményt adni.

Az óvodás, a műalkotások keltette és a saját élményei összetételével fedezi fel azt az esztétikumot. Az esztétikai igénnyel végzett cselekvés örömet szerez a kisgyermeknek, pedagógusnak egyaránt.

- Az óvónő a mindennapok folyamatába építse be a néphagyományok, népművészetek megismertetését, ébrentartását.
- Éreztesse meg a gyermekekkel az összetartozás melegségét, a közös ünnep örömét.
- Az óvónő törekedjen arra, hogy olyan gyerekeket neveljen, akik gyönyörűséget találnak mindenben, legyen az kagyló, toboz vagy virág, mese vagy dal.
- Ismertesse meg a gyerekeket a természetes anyagokkal, s azok felhasználásával.

Területei:

Népi játékok, dalok, mondókák

Szűkebb hazánk népzenejét, néptáncát ismerjék meg a gyerekek, különösen a borsodi népi játékokat.

Jeles napok, népszokások

Ismerjék meg a jeles napokhoz, ünnepekhez kapcsolódó népszokásokat, hiedelmeket, tevékenységeket.

„Amit tudsz, nagy érték, az ősök hagyománya, a magad lelke igaz kifejezése. (...) Becsüld meg, (...) mert ha többre akarsz menni, csak erre építhetsz.”

(Kodály Zoltán)

8.3.2. Környezet-és természetvédelem

Az utóbbi években jelentősen megnövekedett a „környezetismeret” szerepe az ember életében. Változtak, kibővültek a társadalmi igények, elvárások. Sokoldalú, kreatív, széles ismeretkörrel rendelkező emberekre van szükség. A technika egyfajta megismerési, tájékozódási, gyakorlási lehetőségek alakultak ki (video, internet, számítógépes játékprogramok, szimulációs helyzetek).

A természeti környezet eseményei felgyorsultak napjainkban. Pl.: A globális felmelegedés következményeit már most érezzük. Magyarországon és az egész világon is fontossá – szükségletté vált a környezetvédelem, a korszerű, helyes természeti kultúra kialakítása. Ezért a fenntarthatóság jegyében kiemelten fontos feladatunknak tartjuk a gyermekek figyelmét felhívni (Víz világnapja, Föld napja, Állatok világnapja).

Ahhoz, hogy a társadalom elvárásait teljesíteni tudjuk, már óvodáskorban el kell kezdenünk a környezetet ismerő – szerető – óvó ember személyiségének tudatos formálását.

- Az óvónő tartsa szem előtt, hogy az ember maga is a természet elválaszthatatlan része, ezért óvni és védeni kell.
- Teremtse meg az érzelmi vonzódást a természet iránt, alakítson ki olyan szokásokat, amellyel szilárd alapot adhatnak a további életkorukra.
- Törekedjen arra, hogy biztonsággal, kezdeményezően viszonyuljanak környezetükhöz, hogy sokoldalú tapasztalatot és alapos tudást szerezzenek e téren.
- Ösztönözze őket környezetük kutatására és felfedezésére.
- Fedeztesse fel a valóságban jelenlevő dolgok közti összefüggéseket: öröm, látvány, élmények, rácsodálkozás, tapasztaltatás, beszélgetés az élményekről.

Már óvodáskorban kell megkezdenünk a környezetvédő, természetet szerető ember személyiségének kialakítását. Ebben az életkorban teremtjük meg az érzelmi vonzódást a természet iránt, s ekkor alakítjuk ki azoknak a szokásoknak a körét, amelyek szilárd alapot adhatnak a további életkorokra. A környezet szeretetére, gondozására való nevelésnek át kell hatnia az egész óvodai életet. Olyan nemzedékre van szükségünk, amelynek a környezetvédelem nem csak nagybetűs plakát, hanem ÉLETMÓD.

9. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

9.1. Személyi feltételek

Az óvodai nevelőmunka középpontjában a gyermek áll, e munka kulcsszereplője az óvodapedagógus, kinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermekeknek. Minden óvodapedagógus gyermek-centrikus, a gyermekek fejlődéséért tenni tudó és akaró ember, akik felelősségteljes munkájának köszönhetően nyugodt, szeretetteljes légkör a jellemzője óvodánknak.

Óvodánk 4 csoportos, törekszünk arra, hogy minden csoportban két óvodapedagógus lássa el a szakmai feladatokat. Nevelőtestületünk tagjai széleskörű szakmai tapasztalatokkal rendelkeznek. Óvodán belül is állandóan képezzük magunkat. Két munkaközösségünk működik, a környezet és természetvédelmi és néphagyomány, népművészeti munkaközösség. Gyűjtjük az ezzel kapcsolatos kiadványokat, eszközöket, tárgyakat. Havonta egyszer tartunk megbeszélést a munkaközösségi témákban.

Nevelőmunkánk közvetlen segítői az óvoda nem pedagógus alkalmazottai, közülük is kiemelt fontosságúnak tartjuk a dajkák munkáját. Ők azok, akik közvetlenül partnerei az óvodapedagógusoknak, a pedagógiai munka segítői és nap, mint nap pedagógiai szituációba kerülnek a gyermekekkel. Fontos, hogy megismerjék az adott óvodapedagógus nevelési elképzeléseit, módszereit, a csoport életével, az egyes gyermekekkel szembeni egyéni elvárásokat. Kellő ismeretek birtokában, az óvodapedagógusokkal összhangban végezzék a munkájukat a gyerekek érdekében. Fontos számunkra, óvodai nevelésünk eredményessége érdekében kellő tapintattal, mind a gyerekek, mind a szülők felé mintaadó viselkedéssel végezzék munkájukat. Az óvodapedagógus és dajka kooperatív munkáját jellemezze a szoros együttműködés, naprakész információnyújtás, segítségadás és pedagógiai ismereteik folyamatos bővítése.

A pedagógiai asszisztens is az óvodapedagógusok munkájának segítője, aki a rábízott gyermekcsoport életében tevékenyen részt vesz, a nevelő-oktatómunkában használatos eszközök; felszerelések készítésében, előkészítésében, illetve adminisztrációs feladatokat lát el.

Az óvoda nyitva tartása:

7⁰⁰ – 17⁰⁰

9.2. Tárgyi feltételek

Kistokaj Község Önkormányzata az ÉMOP-4.3.1/A-11 számú „A Kistokaji Napsugár Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde fejlesztése” című pályázaton 108.073.163 Ft vissza nem térítendő támogatást nyert. A pályázat megvalósítása eredményképpen négy óvodai és két bölcsődei csoport kezdte meg működését. Ennek tárgyi és személyi feltételeit a fenntartó pályázati forrás segítségével biztosította. Az önálló intézménnyé szervezésről döntött a képviselő-testület. Az óvodafejlesztéssel korszerű, energiatakarékos épületben kaphattak helyet a kisgyermekek. Az óvodafejlesztéssel a szakmai munka is megújult.

A pályázatnak köszönhetően az óvodánk európai színvonalú. Az egészséges életmódra nevelés megvalósítása érdekében só szobát alakítottunk ki. A gyerekcsoportok felváltva használják.

A minden igényt kielégítő tornateremben tartjuk a mozgást.

Az épület adottságain túlmenően a tárgyi felszerelés kielégítő. Sokféle játék-és eszköz áll a rendelkezésünkre a gyerekek sokoldalú fejlesztése érdekében. A szakmai munka színvonalának szinten tartása és fejlesztése érdekében kiemelt figyelmet fordítunk és keressük a lehetőségeket arra, hogy intézményünk tárgyi feltételeit folyamatosan bővítsük. Fontos szempont számunkra, hogy az intézmény tárgyi eszközei megfeleljenek a gyermekek biztonságának, kényelmének, igazodjon változó testméreteikhez és biztosítsa egészségük megőrzését, tegye lehetővé mozgás és játékigényük kielégítését. Hasonlóan fontos számunkra, hogy az intézmény alkalmazotti közössége számára biztosított legyen az ideális munkakörnyezet. Az intézmény eszközfejlesztését pályázatokon nyert pénzeszközök, valamint az intézmény alapítványának támogatásai is segítik. 2021 nyarán is szintén pályázati forrásból valósult meg az óvoda felújítása, illetve az önkormányzat által vásárolt ügyességi játékkal bővült az óvoda udvara. Az alapítvány támogatásával pedig homokozó játékokat vásároltunk.

9.3. Az óvodai élet megszervezése

Óvodánk elsősorban osztott csoportok szervezését részesíti előnyben, de a hozzánk jelentkező gyermekek korbeli összetételétől függően nem zárkozunk el az osztatlan vegyes csoport szervezésétől sem. Az életkori jellemzők ismeretében és az egyéni eltérésekre építve az óvodapedagógus döntésétől függ (a szabad játékot kivéve) a felajánlott tevékenységek szervezése. A gyermekek a tevékenységbe változatos szervezeti formai keretek között

kapcsolódhatnak be. Óvodapedagógusaink az egyes tevékenységek szervezésénél előnyben részesítik az egyéni és mikrocsoportos foglalkoztatási formát. Ezen keretekben látjuk biztosítottnak az életkori és egyéni sajátosságoknak figyelembe vételét, az egyéni fejlesztést és a differenciált irányítást. A mindennapi munkában az óvodapedagógus a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú – 5-35 perces - mikrocsoportos és csoportos foglalkozásokat tervez és szervez. Ezen tevékenységek tervezésénél és szervezésénél -a gyermekek életkori és egyéni sajátosságainak figyelembevétele mellett- elvárás, hogy az iskolába készülő nagycsoportos gyerekek képesek legyenek a foglalkozás teljes időtartama alatt, a kötelező formában szervezett tevékenységekben is részt venni. Mindennapi munkánk szervezésében továbbá kiemelt szerepet szánunk a gondozásnak, hiszen ennek folyamatában az óvodapedagógus és a dajka összhangban nevel, építi kapcsolatát a gyermekkel, segíti önállóságuk fejlődését.

Éves tematikus tervet készítünk kis-, középső és nagycsoportra, illetve a vegyes életkorú csoportra. A változtatás jogát és a módszertani szabadságot biztosítjuk. Az óvodapedagógus dönti el, hogy adott esetben kötetlen vagy kötött foglalkozás keretén belül kívánja elképzeléseit megvalósítani. A lényeg mindig az, hogy a gyermek aktív közreműködéssel érzékeljen, tapasztaljon, és valódi, a környezetben meglévő problémával foglalkozzon.

A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5–35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek.

9.3.1. Napirend

A gyermek egészséges fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend biztosítja a feltételeket a megfelelő időtartamú tevékenységformák megtervezésével. A napirend javaslat, mely tájékoztatást nyújt arról, hogy hogyan épülnek egymásra a különböző tevékenységek, hogyan alakul a mindennapja a gyermekeknek. A csoportok napirendjét a csoportnaplók tartalmazzák. A különböző tevékenységek a gyermekek egyéni szükségleteihez, a gyermekcsoport igényeihez és szokásrendjéhez igazodnak. A napirendet, a hetirendet, és a szokásrendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki és a csoportnaplóban rögzítik. A

csoportösszetételtől függetlenül mindenütt igyekszünk a folyamatosságot és a rugalmasságot biztosítani, megtalálva az egyes tevékenységek közötti helyes arányokat, kiemelve a játék kitüntetett szerepét.

Napirendünkkel biztosítjuk a gyermekek számára a rendszerességet, a változatos tevékenységeket, a csoportok, a gyermekek, az óvoda nyugalma, a gyermekek biztonságérzetét.

A napirendünk legfőbb tevékenységei:

- Szabad játék, és mindennapos mozgás (a leghosszabb időt kitöltő gyermeki tevékenység).
- Tudatosan tervezett és szervezett tevékenységi formák.
- Mindennapos levegőztetés.
- Étkezés.
- Pihenés.
- Gondozással kapcsolatos feladatok.

A tudatosan tervezett és szervezett tevékenységek rendszere

	Kötött	Kötött vagy kötetlen
3-4 éves korban	Mozgás	Verselés, mesélés Ének, zene, énekes játék, gyermektánc Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka A külső világ tevékeny megismerése - környezetismeret
4-5 éves korban	Mozgás	Verselés, mesélés Ének, zene, énekes játék, gyermektánc Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka A külső világ tevékeny megismerése – környezetismeret A külső világ tevékeny megismerése – matematikai tapasztalat
5-6 éves korban	Mozgás	Verselés, mesélés Ének, zene, énekes játék, gyermektánc Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka A külső világ tevékeny megismerése – környezetismeret A külső világ tevékeny megismerése – matematikai tapasztalat

Óvodánk 10 órás nyitva tartással működik. Időkereteinket az alábbi táblázat mutatja:

Tevékenységek	3-4 évesek		4-5 évesek		5-6 évesek	
	Fogl. időszak	Nyár	Fogl. időszak	Nyár	Fogl. időszak	Nyár
Játék szoba Választott tevékenység Kötetlen foglalkozás	4 óra	4 óra 30 perc	5 óra	5 óra 30 perc	6 óra	6 óra
Előkészület étkezéshez Étkezés	1 óra 45 perc	1 óra 30 perc	1 óra 30 perc	1 óra 10 perc	1 óra 15 perc	1 óra 10 perc
Öltözködés, testápolási teendők	1 óra 30 perc	1 óra 15 perc	1 óra 15 perc	1 óra	1 óra	1 óra
Pihenés, alvás	2 óra 30 perc	2 óra 30 perc	2 óra	2 óra	1 óra 30 perc	1 óra 30 perc
Mindennapos testnevelés	15 perc	15 perc	15 perc	20 perc	15 perc	20 perc

Koncepcióink néhány jellemzője:

Nem verbális módon, hanem egyéni tapasztalatszerzéssel, logikai és technikai konstrukciókkal, szabad alkotásokkal, mesével, verssel, mondókával, énekkel és mozgással szolgáljuk legjobban a gyermekek fejlődését.

Nem daraboljuk fel a valóságot tudományágak szerint, hanem engedjük, hogy természetes egységünkben ismerkedjenek az óvodások a világ dolgaival. A játékok, tevékenységek formája a célnak megfelelően lehet kötetlen és kötött egyaránt, rugalmas időkeretekben. Az óvónő nevelői utasítás helyett lehetőséget kínál, alkalmat teremt különböző tevékenységekre, vagy a spontán lehetőségek kihasználásával ő kezdeményez. Az óvónő nem fáradozik az egyéni különbségek eltüntetésén, hanem tiszteletben tartja a gyermek egyéniségét, érdeklődését és segíti önkifejezését, személyiségének természetes fejlődését.

9.3.2. Hetirend

Az éves tervből heti ütemtervet készítünk. A heti tervezés biztosítja az éves tervek lebontását, a fejlesztési feladatok egymásra épülését. A hetiterv nem megmászható, az élethelyzet, az időjárás, a spontán helyzetek, a gyermekek, a gyermekek fejlődési üteme, igénye, az élmények, az aktuális feladatok befolyásolják a folyamatot. Bár a hetirendben (a csoportnaplóban) napokra lebontva jelenítjük meg a különböző tevékenységeket, mindennapi munkánk során arra törekszünk, hogy ezeket komplex egységgé szervezzük. A heti terv az előző hét eredményeire építve tervezi meg a két óvodapedagógus együtt. A tervezett, tudatos ismeretszerzés nagycsoportban szeptember második felétől, középső csoportban októbertől, kiscsoportban pedig a beszoktatási időszak után novembertől kezdődik meg. Szeptemberben az első két hét az ismétlések, nyári élmények felidézésével zajlanak. A heti rendet a csoportos óvodapedagógus a csoportnaplóban rögzíti úgy, hogy összhangban legyen az intézményen belül minden csoport heti programja az átfedések elkerülése miatt.

Az óvodapedagógus által szervezett és tervezett tevékenységi formák hetirendünkben:

- Verselés, mesélés
- Ének, zene, énekes játék, gyermektánc
- Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka
- Mozgás
- Külső világ tevékenység megismerése (környezetismeret, matematikai tapasztalat)

A rendszeresen visszatérő ismétlődések, érzelmi biztonságot teremtenek a gyermekekben. A napirend igazodik a különböző programokban megfogalmazott feladatokhoz. A jó napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi. Fontos a tevékenységek közötti belső arányok kialakítása.

Intézményünk éves rendezvényei

Mikor	Ünnepek	Forma	Zárt-nyitott
December	Télapó	csoportünnep	zárt
December	Karácsony	csoportünnep	zárt
Február	Farsang	csoportünnep	zárt
Május	Anyák napja- évváró	óvodai ünnep	nyitott
Május	Gyermeknap	óvodai ünnep	zárt

9.4. Az óvoda kapcsolatrendszere

Az óvoda önálló intézmény, mégis sok más szervezettel és intézménnyel áll kölcsönhatásban. Kapcsolati rendszere széleskörű, szoros kapcsolatot tart fenn a fenntartóval, a családdal, azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt (bölcsődék és egyéb szociális intézmények), az óvodai élet során (pedagógiai szakszolgálat intézményei, gyermekjóléti szolgálatok, egészségügyi intézmények), és az óvodai élet után (iskola) meghatározó szerepet töltenek be a gyermekek életében. Továbbá a községben működő civil szervezetekkel. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükségletekhez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda nyitott és kezdeményező.

9.4.1. Kapcsolat a fenntartóval

Az óvoda és a fenntartó kapcsolattartása részben hivatalos, konstruktív, rendszeres és folyamatos, hisz az anyagi és törvényi feltételeket ők határozzák meg. A jó partneri kapcsolatnak köszönhetően segítik az elképzelések megvalósítását. Az ellenőrzési, beszámoltatási kötelezettségnek eleget téve, igyekszünk átfogó képet nyújtani az óvodai nevelésről, a nevelés feltételeiről.

Intézményünk aktívan bekapcsolódik a település életébe, helyi hagyományaiba, rendezvényeibe.

A kapcsolattartás formái:

- Vezetői értekezletek, megbeszélések.
- Személyi-és tárgyi feltételek megteremtése.
- Tervek, beszámolók elfogadása, jóváhagyása.
- Intézményi dokumentumok átdolgozása, jóváhagyása.
- Kölcsönös informálás (szóban és írásos formában).
- Fenntartó ellenőrzése minőségbiztosítás érdekében.
- Fenntartó rendelkezéseinek átvétele, végrehajtása.
- Pályázati tevékenység.
- Részvétel közös programokon.
- Az intézményvezető részvétele az óvodai életet érintő kérdésekben a képviselőtestületi üléseken.

9.4.2. Óvoda – család kapcsolata

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való szoros együttműködés. Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család teremt meg.

Figyelembe vesszük a családok sajátosságait, szokásait, s az együttműködés során érvényesítjük az intervenciók gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait, s igyekszünk beépíteni az óvodai nevelő munkánkba. A család életvezetése, kultúrája, érzelmi légköre, értékrendje alapvetően határozza meg a gyermek fejlődését.

A szülők bizalmának megnyeréséhez biztosabb út a gyerekekkel kialakított jó érzelmi kapcsolat. Hisz a gyerek – aki szereti óvónőjét – kedvéért sok mindenre képesek a szülők.

A családdal való eredményes együttműködés legfontosabb feltételei:

- Kölcsönös bizalom a család és az óvoda között, nyílt, őszinte együttműködés.
- Az óvodának tiszteletben kell tartania a család világnézetét.
- A szülőnek éreznie kell, hogy a gyermekét szeretik az óvodában.

- Tapasztalnia kell, hogy a gyermeke szeret óvodába járni, szereti az óvónénit, a gyerekeket.
- A szülő érezze, hogy számítanak a véleményére, tiszteletben tartják nevelési elveit.
- Az óvónő emberi magatartásában, szakmai felkészültségében egyaránt példamutató legyen.

A kapcsolattartás formái:

- Beiratkozás
- Szülői értekezlet
- Családlátogatás
- Nyílt ünnepségek
- Kirándulások
- Kulturális rendezvények
- Közös programok

9.4.3. Kapcsolattartás más nevelési szinterekkel

Az óvoda kapcsolatot tart fenn azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt, és az óvodai élet után meghatározó szerepet töltenek be a gyermekek életében. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz, és szükségletekhez.

A **bölcsőde** az óvodába lépés előtti intézményes nevelés színtere, hasznos információkat adhat a gyermekek óvodás kor előtti fejlődéséről. Szerencsés helyzetben vagyunk, hiszen óvodánk egy épületben van a bölcsődével, így napi kapcsolatban vagyunk. Tájékozódunk a bölcsőde életéről, működéséről. Megismerjük azt a környezetet és életmódot, ahonnan a leendő óvodásaink egy része érkezik.

Az **általános iskolával** való kapcsolattartás elengedhetetlen, hisz az óvoda egyik fontos feladata felkészíteni a gyerekeket az iskolai életre. Jó kapcsolatra törekszünk, melynek alapja az egymás munkája iránti érdeklődés, megbecsülés és tisztelet. Azt igyekszünk kihangsúlyozni, hogy közös célunk az óvodás gyermekeket egyéni képességeiknek megfelelően úgy nevelni és fejleszteni, hogy az iskolába lépés átmenete minél zökkenő mentesebb legyen.

A kapcsolatfelvételben és kapcsolattartásban nyitottságra törekszünk. A gyermekek érdekében szükséges a folyamatos, eredményes együttműködés. Közös kell az átmeneteket megkönnyíteni számukra.

A kapcsolattartás formái:

- Szakmai kapcsolatok folyamatos ápolása.
- Érdeklődés egymás munkája, problémái, eredményei iránt.
- Felnőttek, gyerekek látogatása, tapasztalatgyűjtés (óráról, óvodai munkáról, bölcsődei tevékenységről).
- Szakmai tanácskozás szervezése.
- Szülői értekezleten való részvétel.
- Ünnepekre való meghívás.
- Gyerekek látogatása az intézményekben.
- Gyerekek beilleszkedésének folyamatos, közös követése és segítése.

9.4.4. Család- és Gyermejjóléti Szolgálattal

A gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátását a Család-és Gyermejjóléti Szolgálat segíti. Az óvodai szociális segítő szakemberrel való kapcsolattartásunk folyamatos, heti rendszerességgel látogatja intézményünket.

A kapcsolattartás formái:

- Kölcsönös tapasztalatcsere.
- Esetmegbeszéléseken való részvétel.
- Közös intézkedési terv kidolgozása a hátrányos helyzet csökkentésére, prevenciójára.
- Segítség kérése a Gyermejjóléti szolgálattól.
- Konkrét jelzések megtétele
- Kapcsolattartás a felmenő rendszer figyelembe vételével.
- Gyermejjóléti szolgált értesítése, ha az óvoda szükségesnek látja a szolgálat beavatkozását.
- Szülők tájékoztatása (a Gyermejjóléti Szolgálat címének és telefonszámának intézményben való kihelyezése), lehetővé teszi a közvetlen megkeresést.

9.4.5. Család- és Gyermejkölési Központ

Óvodánk jelzőrendszeri tagként működik, melynek képviselőt a gyermekvédelmi felelős látja el.

A kapcsolattartás formái:

- Család- és gyermekjóléti központ értesítése, ha az óvoda szükségesnek látja a központ beavatkozását.
- Konkrét jelzések megtétele.

9.4.6. Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Pedagógiai Szakszolgálat

A magatartási zavarokkal, valamint már előre tapasztalható tanulási nehézségekkel küszködő – az óvónők által jelzett – gyermekek beilleszkedési, tanulási nehézségein segítenek, és meghatározzák számunkra a fejlesztendő területeket. A Nevelési Tanácsadó és a pedagógiai szakszolgálat javaslata alapján óvodánkban a fejlesztő/gyógynevelő pedagógusok végzi a gyermekek egyéni fejlesztését.

Az év elején történik a harmadik és ötödik életévüket betöltött gyermekek beszéd- és nyelvi fejlettségének szűrése. Az iskolába készülő gyermekek szükség esetén heti egy alkalommal logopédiai ellátásban részesülnek.

Szakorvosi javaslat alapján speciális tornatermi tartásjavító foglalkozások keretében biztosítják a gyermekek egészségügyi célú testnevelési foglalkoztatását.

9.4.7. Más település óvodáival

Intézményünk, a kapcsolatok kialakításában és fenntartásában nyitott és kezdeményező. Igyekszünk a környező települések óvodái által meghirdetett különböző versenyeken, pályázatokon, szakmai napokon részt venni.

A kapcsolattartás formái:

- Tapasztalatcsere
- Konzultáció
- Programok
- Szakmai kapcsolatok ápolása

9.4.8. Az egészségügyi szervekkel

Az óvoda egészségügyi ellátását a védőnő a gyermekorvossal és más szakemberekkel együttműködve végzi. Az egészségügyi ellátáson kívül egyéb óvoda - egészségügyi feladatok elvégzésénél is kérjük segítségüket.

A kapcsolattartás formái:

- Évente egészségügyi vizsgálat minden csoportban (a gyermekek egészségi állapotának szűrése, követése, a gyermek személyi higiéniájának ellenőrzése).
- A védőnő évente több alkalommal végez általános egészségügyi és tisztasági vizsgálatot.

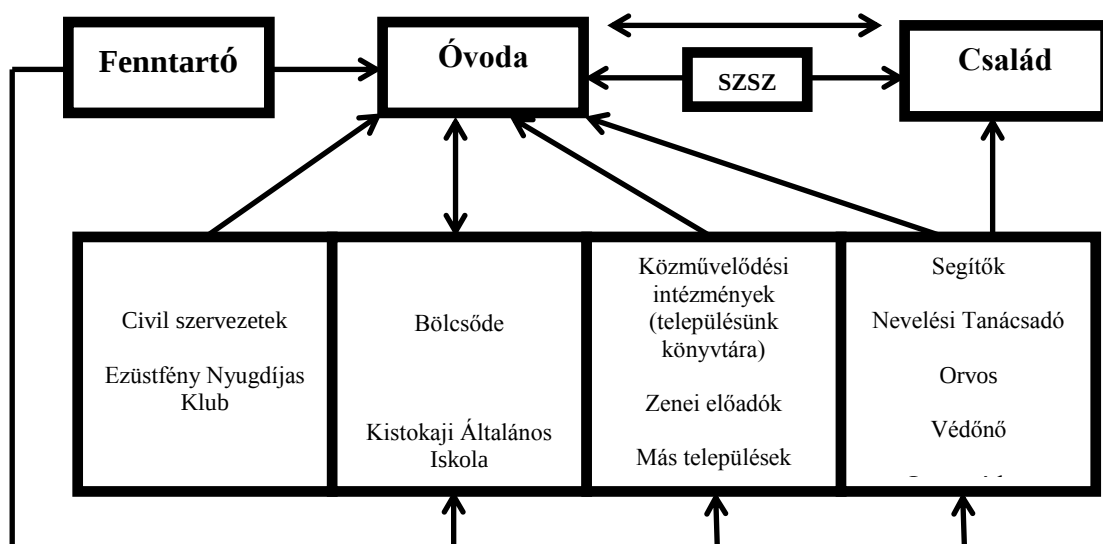
9.4.9. Civil szervezetekkel

Községünkben immár 17 éve alakult egy közösség az Ezüsthény Nyugdíjas Klub, akik színesítik és támogatják az óvoda munkáját. Igyekszünk jó partneri kapcsolatot ápolni, erősítve a közösséghez való tartozást.

A kapcsolattartás formái:

- Rendezvényeken, ünnepségeken való közös részvétel.
- Segítségnyújtás.
- Megbeszélések

Kapcsolatok modellje

10. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

10.1. Kommunikáció, anyanyelvi nevelés

A kommunikációs nevelés átfogja a nevelőmunka, az óvodai élet minden területét. A szocializáció folyamatában a beszéd, a kommunikáció a gyermek környezetével való érintkezésnek, önkifejezésnek, a gondolkodásnak legfőbb eszköze.

A kommunikáció által erősödik a gyermek biztonságérzete, növekszik tájékozottsága, gazdagodnak ismeretei, kapcsolatai, fejlődik beszédkézsége, anyanyelvi kultúrája.

A nyelvi kommunikációs helyzetek kialakulásának alapvető feltételei: az egymást hallgató és az egymáshoz beszélő társak beszédkedv, beszédkézsége, az anyanyelvi szókincsének használata.

Célja:

- A szocializáció elősegítése, a családi nevelés pótlása, kiegészítése.
- Az iskolai alkalmasság elősegítése.

Kommunikációs tevékenységek

- Az emberek érzelmeinek kifejezése (arcon, testtartás, érzelmek kifejezése, kommunikációs helyzetgyakorlatok, kiegészítő tevékenységek, versmondás).

Az óvodai anyanyelvi nevelés komplex folyamat, ami a nevelési folyamat egészében jelen van. Minden feladatot, minden tevékenységet áthatva segíti a gyermek önbizalmának kifejlődését, szociális kapcsolatainak kialakítását és elősegíti a gyermek zökkenőmentes iskolai tanulásának megkezdését. Minden gyermek beszédét meghatározza az otthoni nyelvi környezet. A fejlesztési feladatoknak a család, a környezet megismeréséből kell kiindulni és a gyermek egyéni képességeinek megismerésén keresztül kell hatást kifejteni.

Feladat:

- Fejlessze a beszédtechnikákat, a helyes kiejtést gyakorolja.
- Válaszolja meg a gyermeki kérdéseket, azokat inspirálja.
- Javítsa a beszédhibákat a megfelelő módszerekkel.
- Fejlessze a beszédmegértést.

- Bővítse a gyermek szókincsét folyamatosan.
- Tegye képessé a gyermekeket arra, hogy tudjanak másokat is meghallgatni.
- Biztosítsa a beszélgetésre alkalmas nyugodt, kiegyensúlyozott légkört.
- Nevelje arra a gyermekeket, hogy bátran nyilatkozzanak meg, mondják el élményeiket.
- Fejlessze a tapasztalatok, érzelmek, gondolatok szóbeli kifejező képességét.
- Tegye lehetővé a kontaktusteremtés, a kommunikációs képesség, az önkifejezés eszközeinek fejlesztését.
- Támogassa az írott nyelv iránti érdeklődést.
- Az óvodába lépéskor tájékozódjon a gyermeknyelvi fejlettségi szintjéről.
- Személyes példamutatásával törekedjen arra, hogy beszéde követésre méltó legyen.
- Ismertesse meg a gyermekeket a kommunikáció verbális és nem verbális eszközeivel.
- Ismerje meg a család anyanyelvi kultúráját, és ezek figyelembevételével végezze fejlesztő munkáját.

Tevékenység:

- Igényeit, szükségleteit világosan, érthetően fogalmazza, használja az erre utaló kifejezéseket.
- Gondozás során megérti és figyeli az óvónő utasításait.
- Játék közben közlik egymással gondolataikat, ötleteiket, fokozódik beszédkedvük.
- Az irányított tanulási folyamatban a gyermek megismeri a tárgyak, jelenségek, történések kifejezéseit, gazdagodik szókincsük.
- Családi és egyéni élményeiről beszámol az óvónőnek.

A fejlődés jellemzői

- A beszédmegértés és a beszéd alapfeltétele a magán -és mássalhangzók pontos hallása és tiszta képzése.
- Öt-hat éves korban a gyermek már képes arra, hogy minden hangot helyesen képezzen, tisztán ejtsen.

- A szó jelentése már fokozatosan függetlenedik a konkrét cselekvéstől, helyzetektől.
- A fejlődés további útja a csoportos beszélgetés. A csoportos beszélgetésben alakul ki a beszédfigyelem. A metakommunikatív elemek is különösen jelzik az egymás iránti érzelmeket.

Módszertani alapelvek

- Tartsa szem előtt a gyermek eltérő beszéd szintje alapján, a gyermek differenciált fejlesztését.
- Törekedjen arra, hogy a gyermekben igény alakuljon ki a beszédkapcsolatokon alapuló együttműködésre az óvodai élet egészébe.

Kapcsolata más nevelési területtel

- Környezeti neveléssel, mert a fogalmak itt alakulnak ki.
- Az ábrázoló tevékenységhez és annak tartalmához kapcsolódó beszéd ösztönzésével, a mesék, versek képi megjelenítésével, a gyerek gondolkodása, nyelvi kifejezőkészsége sokoldalúan fejleszthető.

10.2. A játék

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie.

A kisgyermek a külvilágtól és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékában tagolja. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó tevékenységgé.

A kisgyermek első valódi játszótársa a családban és az óvodában is a felnőtt – a szülő és az óvodapedagógus. Utánozható mintát ad a játéktevékenységhez, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, ill. segítővé, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad. A felnőtt jelenléte teszi lehetővé a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is.

Feladata:

- Az óvodapedagógus feladata, hogy megfelelő csoportlégkört, helyet, időt, eszközöket és élményt biztosítson a különböző játékformákhoz.
- Tegye lehetővé, hogy a gyermek a játéka során környezetét átalakíthassa.
- Törekedjen arra, hogy a gyermekek számára különösen fontos a megszakítás nélküli játékidő.
- Biztosítson olyan játékeszközöket, amelyek az elmélyült játék kialakulását és a fantázia fejlődését szolgálják.
- Törekedjen arra, hogy a gyermeknek az udvaron, a szabadban is minden évszakban módja legyen a játékra.
- A játékeszközök balesetmentesek legyenek.

Tevékenység:

- Gyakorló játék – véletlen mozgásokból fakadó siker, amely ismétlésre készíteti.
- Szerepjáték – az óvadás legkedveltebb, személyiségformálást tekintve a legfontosabb játékfajta.
- Barkácsolás – játékeszközök barkácsolását, javítását, készítését jelenti.
- Építő konstruáló – legfontosabb nevelőértéke a kreativitás.
- Szabályjáték (személyiségformáló értéke van, növeli a gyerek akaraterejét, önfegyelmet, segíti a kapcsolatok kialakulását, könnyíti a szocializálódást). Jellemzője a szabályok rendszere, melyek előírják a játék módját, menetét, befejezését.
- Gyakorló játékot játszik, ismerkedik a játékeszközökkel, környezettel.
- A szerepjátékban ismereteit, elképzeléseit, ezekhez fűződő élményeit megjeleníti.
- Irodalmi élményeit szabadon választott, kötetlen módon dramatizálja.
- Kockából, anyagokból építményeket, tárgyakat hoz létre.
- Pontos meghatározott szabályok szerint mozgás, mozgásos, vagy értelmi képességeket fejlesztő szabályokat játszik.

A fejlődés jellemzői

Gyakorló játék

- 3-4 éves : Kialakulnak a szerep-és konstruáló játék elemei.
- 5-6 éves : A gyakorló játék tartósan csak akkor jelentkezik, ha a gyermek fejlődésében lemaradt, képességei fejletlenek, vagy új játékszert nem ismer.

Szerepjáték

- 3-4 éves : Képesek olyan szerepjátékok kezdeményezésére és eljátszására, amelyek egyszerű cselekvéseket és kapcsolatokat tartalmaznak.
- 4-5 éves : A szerepjáték témájának megfelelően képesek az egyszerűbb közös játékok megszervezésére, az eszközök kiválasztására.
- 5-6 éves : Megfelelő tapasztalatok és élmények birtokában önállóak a játék előzetes közös tervezésében, tudnak egymáshoz alkalmazkodni.

Barkácsolás

A gyerekek egy-egy esetben maguk kezdeményezzék a maguk által választott módon és eszközökkel. A létrehozott eszközt minden esetben használják is fel a játékban, dramatizálásban.

Dramatizálás, bábozás

Készítenek egyszerű kesztyű, sík, fakanálbábokat fából, termésből vagy más anyagból. A bábjátékhoz szükséges eszközök készítése váljék a gyerekek szívesen végzett tevékenységévé.

Építő, konstrukciós játék

Az építés, a konstruálás gyakran a szerepjátékokhoz kapcsolódik, az élethelyzetek reprodukálása közben építenek, szerelnek.

Szabályjáték

Választhatnak olyan szabályjátékot is, amely nagyobb ügyességet vagy nagyobb szellemi erőfeszítést igényel.

Módszertani alapelvek

- Vegye figyelembe a gyermekek egyéni játék sajátosságait, eltérő élményanyagát, fejlettségük különböző szintjét.
- Az óvónő lehetőleg törekedjen az indirekt játékirányításra.
- Az óvónő biztosítsa a játék önkéntességét, a szabad választás lehetőségét, a szabad eszközhasználást.

A játék kapcsolata más nevelési feladatokkal

- Közösségi neveléssel azért, mert a játék nagyfokú alkalmazkodásra készíti a gyermekeket.
- Anyanyelvi neveléssel azért, mert a játék során alkalma nyílik, hogy felismerje és gyakorolja a különböző beszédhelyzetekhez illeszkedő beszédmódokat, a nyelvi eszközök használatát, kommunikációt.
- Testi neveléssel, mert a játék a gyermekek mozgását szolgálja, új mozgásformák kialakítását.

Az óvodában előtérbe kell helyezni a szabadjáték túlsúlyának érvényesülését.

10.3. Verselés, mesélés

Az érzelmi biztonság megteremtésének és az anyanyelvi nevelésnek egyaránt fontos eszköze a többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdoló, versek. Ezek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermekek érzéki-érzelmi élményeket adnak.

A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok gazdag és sok alkalmat, jó alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi-értelmi és etikai fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese tájékoztatja a gyermekeket a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyairól, a lehetséges,

megfelelő viselkedésformákról. A mese életkorilag megfelel az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének. Visszaigazolja a kisgyermek szorongását, s egyben feloldást és megoldást is kínál. A tárgyi világot is megelevenítő, átélkesítő szemléletmódja és az ehhez társuló, a szigorú ok–okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe, csodákkal és átváltozásokkal nem élvezet a mélyebb értelemben vett pszichikus realitástól és a külvilágra irányított megismerési törekvésektől, hanem ráébreszt ezekre. A mesélővel való személyes kapcsolatokban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát, s a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás elengedhetetlen intim állapotában eleven, belső képvilágot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája. A mindennapos mesélés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

A gyermek saját vers- és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.

Az óvodában a népi és az irodalmi műveknek egyaránt helye van. A mesék dramatizálása komplex tevékenység, amely integrálja a művészeti tárgyakat.

Feladatok:

- Az óvónő legyen közvetítő abban, hogy a kisgyermek az irodalomhoz eljussanak.
- Mutassa meg a hozzájuk tartozó mozdulatokat, játékokat.
- Érvényesítse a beszéd zenei elemeit.
- Teremtse meg a mesemondás alkalmait, a mesehallgatásra utaló ismétlődő szokásokkal.
- Kezdeményezze, hogy otthon is rendszeresen verseljenek és meséljenek a gyerekek és felnőttek együtt.
- Az óvónő hívja fel a szülők figyelmét arra, hogy a verseket ne kérdezzék ki, az elhangzott mesék tartalmát ne kérjék számon, de mindig hallgassák meg és válaszoljanak a meséssel, versekkel kapcsolatos kérdéseikre.

Tevékenységek:

- Kiszámoló, hintázó
- Felelgető tréfás mondókák
- Vers, állatmesék

- Tréfás mesék
- Tündérmesék
- Népmesék
- Szerepjáték
- Bábozás

A fejlődés jellemzői

- A gyermekek a játék közben odaillő szövegeket, rigmusokat mondogatnak.
- 10-12 mondókát, 6-8 verset megjegyeznek, 15-20 verset meghallgatnak az év folyamán.
- Várják, kérik a mesemondást, maguk is segítenek a mesemondás, hallgatás feltételeinek kialakításában.
- Megszilárdulnak a mesehallgatáshoz kapcsolódó szokásaik, a figyelem fenntartásának és ellenőrzésének játékos, egyezményes jelzései.
- Figyelmesen, csendben végighallgatják a mesét, a viselkedésükön, tekintetükön látszanak a belső képzeleti képek készítésének jelei.
- A folytatásos mesék, verse mesék, mese regények szálait össze tudják kötni.
- A mesében elhangzottakról beszélnek, a szereplők érdekes szólásait megjegyzik.
- Az olvasást utánozzák, egy-egy betű megfejtése iránt is érdeklődnek.
- A könyvekben a képek alapján megtalálják a kedvenc meséiket.
- Kedvelt mesehőseiket beleviszik játékukba.

Módszertani alapelvek:

- Az óvónő fejből mondja el az alkalomhoz illő mondókákat, verseket, és mutassa meg a hozzájuk tartozó mozdulatokat, játékokat.
- Kicsiknél az irodalmi nevelés a mozgással kísért, énekeit szöveg gyakori ismételtetésével, az ősi forma felidézésével elkezdődjék.
- Minél kisebbek a gyerekek, annál több dalt, mondókajátékot tanítson az óvónő, ezt kövesse az állatutánzó és felelgetős mesemondókák, halmozó és láncmesék, versek, verses mesék, majd a fokozatosan hosszabbodó, bonyolódó prózai mesék.

- Az óvónői előadásmód fő szabálya: a beszéd zenei elemeinek érvényesítése.
- Az óvónő ne magyarázza a verset és ne kérdezze a gyermektől, hogy miről szól.

E program a művészetek eszközeit az érzelmi nevelés szolgálatába állítja. A mese, vers, dramatikus játék –mely mindennapos tevékenység– célja a gyermekek érzelmi-értelmi és erkölcsi fejlődésének segítése, pozitív személyiségjegyeinek megalapozása a csodákkal teli meseélmények segítségével és a versek zeneiségével, rímeinek csengésével. Elveinek a „jót s jól”, - ebben áll a nagy titok és az, hogy kevés mesét tervezzünk, de azt minél több ismétléssel és minél többféle megjelenítési módszerrel mélyítsük a gyermeki tudatban.

A tevékenység kapcsolata más nevelési területekkel:

- Anyanyelvi neveléssel az irodalmi tevékenység szoros kapcsolatban áll, mert olyan szavakat, kifejezéseket is megismer a gyermek, amely számára eddig ismeretlen volt.
- A zenei neveléssel is szoros kapcsolatban áll az irodalmi nevelés, mert a mondókák, dalos játékok ritmusa szorosan összekapcsolódik a zenei ritmussal.

10.4. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az éneklés, a zenélés felkelti a gyermekek zenei érdeklődését, formálják zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat. Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermekek felfedezik a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét. A népdalok éneklése, a gyermek néptáncok és népi játékok a hagyományok megismerését, továbbélését segítik. Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását. A felnőtt minta utánzásával az éneklés, zenélés részévé válik a gyermek mindennapi tevékenységének. Fő feladatunknak tekintjük, hogy kiemelt szerepet kapjon az ének-zene, tánc, mivel a szomszédos iskolákban néptánc tagozatos osztály működik, így szülői igény az ehhez szükséges készséges megszerzése, a gyermeknap életét átszövő zene-ének-tánc elemével történő megismertetése.

Feladatok:

- Az óvónő teremtsen meg a zenei nevelés alapvető feltételeit a tudatos, tervszerű és folyamatos fejlesztő hatások megszervezésével.
- Érje el, hogy a zenei nevelés ne korlátozódjon csupán a foglalkozásokra.
- Tervezze meg a gyermekek ének-zenei nevelését hároméves távlatban.
- Készüljön fel a foglalkozásokra tervszerűen, meghatározott zenei feladatokkal.
- Kövesse a fokozatosság elvét a zenei anyagok feldolgozásában.
- Szervezze meg a foglalkozásokat a változatos módszerekkel, a gyermekek aktív részvételére támaszkodva.

Tevékenységek:

- Utánozó mozgással kísért megszemélyesítő szerepjátékot játszanak.
- Az óvónővel kisebb-nagyobb csoportban énekelnek. Megismerkednek a dalokhoz kapcsolódó játékok változatos formáival, új térformákkal, sor- és ügyességi játékokkal, esztétikus mozgást igénylő párbjátékokkal, bonyolultabb mozgást igénylő játékokkal.
- Önállóan, tisztán énekelnek.
- Zenét hallgatnak.
- Felelgetős játékot énekelnek két csoportban folyamatosan.
- A halk és hangos, magas és mély különbségeket ismerik.
- Finomabb hangszíneket megfigyelnek.
- Ismerik a hangszerek zöreijének hangjait.
- Az egyenletes lüktetést és dalritmust megkülönböztetik.
- A különböző tempókat felismerik, kifejezik énekkel, mozgással.
- Önállóan használják az ütőhangszereket.

A fejlődés jellemzői 5-6 éves korra:

- A gyerekek tudják a mondókát, 6 hang terjedelmű dalokat és 5-6 alkalmi dalt tisztán, szép szövegkiejtéssel énekelni, az egyvonalas és kétvonalas C abszolút magasságok között.

- A tempó a természetes járásnak megfelelő.
- 10 dalt olyan biztonsággal énekelnek csoportosan és egyénileg is, hogy elkezdni is tudják.
- Egyszerű dallamotívumokat tisztán énekelnek vissza egyedül is.
- A mondókákat –az egyenletes lüktetést kiemelve– a magyar beszéd ritmusa szerint mondják.
- Ismert dalt hallás alapján, szöveg nélkül is tudnak énekelni dúdolván, zümmögve vagy egyszerű szótagokkal.
- Felismerik a magas és mély éneklés közötti különbséget, maguk is tudnak magasabban és mélyebben énekelni, dalt kezdeni.
- Tudják a jól ismert dallamokat éneklés közben saját hallásuk alapján térben, kézzel mutatni.
- A dallamotívumok felfelé vagy lefelé haladó irányát visszaéneklés közben kézmozgással lassan követik.
- Ismerik a halk és hangos közötti különbséget.
- Tudnak halkán, hangosan énekelni, tapsolni, beszélni.
- Felismerik a dallamot dúdolásról, hangszerről.

Módszertani alapelvek:

- Az óvónő segítse elő zenei tevékenységgel is a gyerekek önállóságát.
- Fejlessze zenei alkotókedvüket.
- Fokozottan segítse a gyerekek kezdeményezését, aktivitását a foglalkozásokon.
- Kívánja meg a tiszta éneklést, a gyerekek mozgásának rendezett, esztétikus formáját.

Kapcsolata más nevelési területtel:

A zenei nevelés a gyermekirodalommal természetes, szinte elválaszthatatlan kapcsolatban áll, hiszen a mondókák, a rigmusok zenei anyanyelvünk művészi értékei. Az ének, énekes játékok, zenehallgatás célja a közös éneklés, a közös játék örömeinek megéreztetése, egy újonnan átgondolt szervezeti formában. A sok-sok zenehallgatási lehetőséget a spontán adódó helyzetek beépítésével, és az esztétikai komplexitás minél teljesebb kiaknázásával szeretnénk megvalósítani. (videofilmek, zenés készségfejlesztő játékok)

10.5. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

A művészeti nevelés sokoldalú összefüggését az óvodában is keressük, és a nevelésben szeretnénk a „komplexitását” megvalósítani. Gyakorlati megvalósítása, módszere azonban attól függ, hogy megértjük-e mi a művészetek, az esztétikai szépségek, az esztétikai élmények közös alapja. Ez elsősorban egy közös művészetnevelési szemlélet:

- Észrevenni az egyforma hétköznapiakban a különlegest, a szépet, aminek örülni lehet.
- Tisztelni a környezet harmóniáját, rendjét, a művészi alkotások sokféleségét.
- Felkelteni az önkifejezés vágyát, az alkotókedvet, értékelni a „mű” felett érzett örömet.

Mi a közös a sajátos művészetekben?

Egy színes kép, egy szép dallam a gyermekekben belső visszhangot, érzelmet kelt. A látás, hallás, sokféle hatása belső képpé alakul melyeket a gyermek az emlékezetében elraktároz. Minél gazdagabb ez az emléktárgy, annál színesebb a gyermek képzelete. Ezt tudva az óvónő sokféle élményt, örömet szerezzen a gyermekeknek. Ha megkeressük a művészetek közös vonásait, elemeit, egyszerű lesz megtalálni az összefüggéseket.

Igaz, a közös téma feldolgozása is lehet kapcsolat: pl.: az aranyesőről rajzolunk, az aranyesőről énekelünk – de ebben több a racionális, tárgyi összefüggés, mint a művészi. –a téma azonosságánál fontosabbak a közös, „rejtett” kapcsolatok, melyek minden művészet alkotóelemei: a hang, a kép, a mozgás jelképes, szimbolikus tartalma, amit mindenki szabadon, a saját egyénisége, emlékei alapján fog fel, érez meg. A szabad képzettársítás lehetőségét tiszteletben kell tartani.

Másik közös szemléleti vonás lehet az állandó nyitottság, érzékeny figyelem a színekre, árnyalatokra, hangokra, zörejekre, mozgásokra. Az óvónő viselkedése, véleménye lehetséges nevelői hatás, de nem kívánja, hogy minden gyermek ugyanazt érezze, amit ő – engedje a gyermekekben „megérni” a saját érzéseit, véleményét kinyilatkoztatás nélkül is. Az óvoda még érzékeny és fogékony. A kisgyermekkorban szerzett „elvarázsolt” pillanatok életre szóló, szép emlékekkel színesítik a felnőttkort. Fontos a művészeti nevelés szempontjából, hogy esztétikus, egyszerű, nyugalmat árasztó környezet vegye körül a gyermeket. A kreativitás, az alkotó gondolkodás és cselekvés kialakítása a művészeti tevékenységek legfontosabb feladata.

A művészeti tevékenységek nem egy foglalkozást jelölnek, hanem olyan tevékenységet, melyeket játékidőben vagy szabadidőben éppúgy gyakorolhatnak a gyerekek, mint a nap folyamán bármikor.

A komplex nevelés, mint minden más nevelési terület tudatos nevelői tevékenység. Tapasztalatszerzéssel és élménynyújtással teszi lehetővé a környező világ megismerését, és képessé teszi a gyermeket a valóság felismerésére, befogadására, megvalósítására és létrehozására.

A gyermeknap folyamatos tevékenységeiben az egyes részterületek nem választhatóak el egymástól mereven, mind az érzékelésben, mind az észlelésben át – meg áthatják egymást, mintegy felerősítik érzelmi hatásaikat.

Ezért integráljuk:

- vizuális
- irodalmi
- zenei nevelést komplex neveléssé

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézimunka különböző fajtái, a műalkotásokkal való ismerkedés fontos eszközei a gyermeki személyiség fejlesztésnek.

Az ábrázolást, mint szabad alkotást az önkifejezés eszközének tekinthetjük. Sokféle tevékenység sorolható ide a bábkészítéstől kezdve a legkülönbözőbb anyagok felhasználásával barkácsolt eszközökig. Az óvodai művészeti alkotásoknak legjobb modellje a természeti fejlődésre, állandó megújulása.

A természet és a belőle építkező mozgás, képalkotás, zene olyan maradandó élmény a gyermek számára, amelyből élete végéig táplálkozhat. Az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán biztosítson teret, lehetőséget az óvodapedagógus. Maga a tevékenység, - s ennek öröme – a fontos, nem a mű, nem az eredmény.

Ezen tevékenységek az óvodapedagógus által biztosított feltételekkel, az egyéni fejlettségekhez és képességekhez igazodva segítik a képi-plasztikai kifejezőképesség, komponáló-, térbeli tájékozódó – és rendezőképessegek alakulását, a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását és annak képi kifejezését: a gyermek tér-forma és szín képzeleinek gazdagodását, képi gondolkodásának fejlődését, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítását.

Feladatok:

- Biztosítsa a zavartalan és sokrétű tevékenykedés külső feltételeit.
- Az óvónő teremtsen meg a gyermekek képi-plasztikai kifejező nyelvének, ábrázoló-és konstruáló képességének fejlődéséhez szükséges ihlető környezetet.
- Keltse fel a gyerekekben az ábrázolás anyagaival, eszközeivel való tevékenység vágyát.
- Biztosítsa élményeik, fantáziájuk és megfigyeléseik képi és térbeli megjelenésének sokféle lehetőségét, juttassa a gyermekeket az alakítás öröméhez.
- Gondoskodjon a szabadidős, ill. kötött ábrázolás tárgyi, hangulati megvalósulásáról, a minden gyermek fejlődését belülről serkentő motiválásról.
- Segítse a kezdeményező, a kreatív magatartás érvényre jutását, teremtsen meg ennek hangulati, környezeti és eszközbeli lehetőségeit.
- Gyakoroltassa az esztétikus környezet felismerését, óvását, alakítását.
- Legyen igényes a környezet formálásában: törekedjék a természetes, jó minőségű anyagok használatára a csoportszoba rendjében és mértéktartó díszítésében.
- Gyűjtse és időszakonként elemezze a gyermekmunkákat.
- Tervezze meg a fejlődés folyamatát jelző, irányító feladatokat.
- Ellenőrizze, hogy a technikák megfelelnek-e a választott témának.
- Az óvónő segítse elő, hogy a szülők otthon is adjanak gyermeküknek lehetőséget az ábrázolásra, őrizzék, becsüljék meg, örüljenek neki.
- Műalkotásokat, művészeti albumokat nézegetve, kézműves műhelyt, kiállítást látogat.
- Munkájához előnyben részesíti a természetes anyagokat, emellett törekszik újrahasznosítást alkalmazni a mindennapok során.
- Papírt tép, nyír, hajtogat, ragaszt, varr, mintáz, applikál, kötöz, fon, sző.
- Bábozáshoz, dramatizáláshoz, közös játékaikhoz kellékeket készít.
- Rajzol, fest élmények alapján, vagy elképzelés szerint.
- Meséket, történeteket jelenít meg képi ábrázolásban.

- Keveréssel előállít színeket, az egyéni színkeverés érvényesítésével különböző méretű kompozíciókat, bábokat, állarcokat, dekoratív felületeket fest.
- Képeskönyvet, leporellót készít kivágott képekből.
- Színeket alkot, a színfoltok egymás mellé festésének lehetőségével él.
- Játékokat, tárgyakat készít, szerkesztő, és konstruáló munkával, mintázással, szövással, formázással.

A fejlődés jellemzői

- Bátrabbak, ötletesebbek, az építésben, a téralakításban. Sokféle tapasztalattal rendelkeznek, változatos alakú zárt és nyitott terek elkerítésében, lefedésében, az építmények egyensúlyának megteremtésében
- Tevékenyen részt vesznek az őket körülvevő tér, valamint térbeli makettek berendezésében, az alapvető térviszonylatok segítségével. Képesek a tárgyak térbeli kiterjedésének tapasztalati felismerésére, a főbb formai jellemzők megnevezésére.
- Képalakításban egyéni módon jelezni tudják az elemi térviszonyokat. Élményeik, elképzeléseik, képzeleteik, megjelenítésében többnyire biztonsággal használják a képi kifejezés változatos eszközeit.
- Színhasználatukban érvényesítik kedvenc színeiket. Képesek vezetéssel észrevenni a környezet, a műalkotások és saját munkáik színhangulatát.
- Formaábrázolásuk változatos, többnyire képesek hangsúlyozni a legfontosabb megkülönböztető jegyeket, jellemző formákat, emberábrázolásaikban megjelennek a részformák, próbálkoznak a legegyszerűbb mozgások jelzésével is.
- A közös munkák értékelése során saját műveikkel és a műalkotásaikkal kapcsolatban szóbeli véleményt nyilvánítanak.
- Tudnak formákat mintázni elképzeléseik alapján és megfigyeléseik alapján. Önállóan és csoportmunkában is készítenek egyszerű játékokat, kellékeket, modelleket, maketteket. Fokozott önállósággal tudják alkalmazni a megismert technikákat. Önállóan díszítenek tárgyakat, az óvónő irányításával képesek az anyagszerűség szabályait betartani.

- Kezdenek érdeklődni az érdekes, szokatlan dolgok iránt. Elmondják véleményüket az óvodai intézményről, szívesen vesznek részt annak szépítésében. Időnként felszólítás nélkül is észreveszik a tennivalóikat.
- Késztetést éreznek arra, hogy figyelmüket összpontosítsák, technikai tudásukat aktivizálják.
- A gyermekek többsége önmaga is elkezdte javíttatni saját készülő alkotását.

A rajzolás, festés, mintázás, a kézi munka a szabad szárnyalás, önkifejezés eszköze, melyet a sokféle technikai és választható témajavaslatokkal erősítünk meg.

Módszertani alapelvek:

- Tegye lehetővé az óvónő, hogy az alapvető technikákban egyre inkább kialakíthassák saját kifejezési módjukat, ebben fejlődjenek.
- Engedje a gyermekek ötleteit érvényre jutni.
- Az óvónő gondoskodik arról, hogy a gyerekek játékidőben is ábrázolhassanak kedvük szerint.

Kapcsolata más nevelési területtel:

Az anyanyelvi neveléshez elsősorban a szavak mögötti képzettartalom formálásával járul hozzá.

10.6. Mozgás

A testmozgás az óvodai nevelés folyamatában a gyermekek egészséges testi és mozgásfejlesztése útján szolgálja személyiségük fejlődését. A rendszeres testnevelés kedvezően befolyásolja az egész szervezet növekedését. Hozzájárul a légző – és keringési rendszer teljesítőképességének, a csont és az izomrendszer teherbíró képességének növeléséhez. A testnevelés hatására a gyerekekben fontos személyiség tulajdonságok alakulnak és erősödnek meg: mint a bátorság, a fegyelmezettség, és a kitartás.

A torna, a mozgásos játékok fejlesztik a gyermekek természetes mozgását (járás, futás, ugrás, támasz, függés, egyensúlyozás, dobás). Fejlesztik a testi képességeket, mint az erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség. Kedvezően befolyásolják a gyermeki szervezet növekedését, teherbíró képességét és az egyes szervek teljesítőképességét. Fontos szerepük

van az egészség megőrzésében, megóvásában. Felerősítik és kiegészítik a gondozás és egészséges életmódra nevelés hatását. A mozgáskultúra fejlesztése mellett a térben való tájékozódást, a helyzet felismerését, a döntést és az alkalmazkodóképességet, valamint a személyiség akarati tényezőinek alakulását. A tornának, játékos mozgásnak teremben és szabad levegőn, eszközökkel és eszköz nélkül, spontán vagy szervezett formában az óvodai nevelés minden napján lehetőséget kell biztosítani.

Feladata:

- Az óvónő fejlessze a fizikai állóképességet, a fizikai aktivitáson keresztül készítse elő a szellemi aktivitást, illetőleg a mozgásos feladatok sikeres megoldása eredményeként növelje az önértékelést és az önbizalmat.
- Az óvónő fejlessze a nagy és finom mozgásokat és a fizikális erőnlétet: egyensúlyfejlesztés, szem-kéz, szem-láb koordináció, ritmikus tevékenységgel a ritmusérzék fejlesztése.
- Az óvónő ügyeljen a testséma fejlesztésre: testrészek ismerete, a test koordinációjának alakítása, test fogalom alakítása, a kezesség (lateralitás fejlesztése, dominancia erősítése).
- Az óvónő gyakoroltassa a vizuális és auditív percepció fejlesztését alapozó, illetőleg azt kiegészítő szerepű mozgásokat.
- Az óvónő a pantomimika-fejlesztésével és gyakoroltatásával fejlessze a testsémát és az emocionalitást.
- Az óvónő törekedjen a problémamegoldások erősítésére, mozgásos tevékenységgel elvégzett feladatmegoldásokkal.
- Az óvónő fejlessze a mozgással kapcsolatos és a mozgáshoz kapcsolható szókészletet.
- Az óvónő törekedjen arra, hogy a gyerekek jó közérzettel, jó hangulatban (érzelmileg motiváltan) vegyenek részt a mozgásos feladatokban.
- Az óvónő a csoportszobában biztosítson mozgásra inspiráló eszközöket, pl.: tornapad, zsámoly, bordásfal, karika, egy-egy labda.
- Az óvónő az udvari játék során is biztosítson elegendő labdát, karikát, ugrókötelet. A téli időszakban elegendő szánkót.
- Az óvónő tanítson a gyermeknek sokmozgásos játékot, régi népi játékokat is, pl.: labdajátékok, ugrókötelezést, ugróiskolát. Kapcsolódjon be a gyermekek

által szervezett és kezdeményezett játékba, ha azt igénylik, és ötleteivel fejlessze tovább. A szabadon választott tevékenység közben az óvónő célja legyen, hogy minden egyes gyermeknek biztosítsa azt a mozgáslehetőséget, amit szervezete és idegrendszere igényel. Az óvónő a gyermekek mozgását csak akkor korlátozza, ha az önmagára, vagy társaira veszélyes lehet, vagy zavarja a többiek tevékenységét.

- Az óvónő saját munkájának megismertetésével és annak eredményével győzze meg a szülőket a mozgás fontosságáról, személyiség fejlesztő hatásáról.
- Az óvónő különböző mozgások elsajátításának folyamatát a gyerek mozgástapasztalatára, játékos kedvére építse. Tartsa szem előtt, hogy a testnevelés legértékesebb anyagai a játékok, mert nem csak a mozgások kombinációira adnak alkalmat, hanem új meg új tapasztalatok szerzésére is.
- Fontos feladat a megfelelő öltözék biztosítása minden gyerek számára.
- Az óvónő vegye figyelembe a gyermekek egyéni sajátosságait. Adjon lehetőséget, hogy az adott gyakorlatot ki-ki saját képességei szintjén hajtsa végre.
- Az óvónő az óvodai mozgás feladatainak teljesítésére két formát használ fel: a naponta szervezett, úgynevezett mindennapi frissítő 2X10 perces illetve a heti egy mozgást.

Tevékenységek:

Játékok

- Szerep-és utánozó játékok.
- Futójátékok: sorban, körben szétszórta, több csoportban, párban, egy és két sorból, körből, fogásmódok változtatásával.
- Szabályjátékok.
- Fogójátékok szerepvállalással körben, házzal, egy fogóval.
- Egyéni és csoportos versenyek feladattal, akadályokon át.
- Kézi szerrel, gimnasztikai alapformákból, járásból, futásból, támaszgyakorlatokból szökdeléssel, változatos feladatokkal, azonos testhelyzetekből történő indulással és érkezéssel.
- Labdajátékok gurítással.

- Egyéb játékok (az évszaknak megfelelően).
- Fogójátékok: átfutással, ház nélkül egy fogóval, két fogóval.
- Sorverseny dobással kiegészített feladatokkal, különböző kiinduló és befejező testhelyzetekből történő indulással és érkezéssel.
- Váltóversenyek.
- Labdajátékok: a labda hordásával, átadásával, dobással és célzással.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

Növekszik teljesítőképességük, mozgásuk összerendezettebbé, ügyesebbé válik. Mozgástapasztalataik az egyensúlyozásban és ugrásban növekednek. Cselekvőképességük gyors, a mozgásban kitartóak. Fejlődik a tér- és idő, tájékozódó képességük. Megszeretik és igénylik a mozgást. Egyéni, csoportos, sor és váltóversenyt játszanak az óvónő segítségével és a szabályok pontos betartásával. Megértik az egyszerű vezényszavakat.

A természetes járást, ütemes járással váltakoztatják. Állórajtból kiindulva 20-30 métert futnak. Talicskázna combfogással. Hátsó függőállásban lábmozgást végeznek. Hat-nyolc lépés nekifutással tetszés szerinti akadályt átugranak. Ugrásukat a talajéréskor fékezni tudják. Kislabdát hajítanak távolba. Labdát vezetnek helyben.

Módszertani alapelvek:

Az óvónő a mozgást hetenként délelőtt szervezze. A tevékenység időtartama 5-35 perces legyen.

Az óvónő fejlessze tovább a korábban kialakult kezdeményező kedvet, önállóságot, bátorságot, kitartást, egymás megítélését, az alkalmazkodó képességet, mások sikereinek elérését.

A játék vezetése mindig érthető és elfogulatlan legyen. Ez az együttjátszó csoportok megszervezésével is elősegíthető.

A mozgásigény kielégítése ebben az életkorban különösen fontos. (ezt benne hagytam)

A testi nevelés (mozgás) kapcsolatai más nevelési területekkel:

- A gyerekek szabad mozgását, edzését, változatos tevékenységét megfelelő felszerelési tárgyak, eszközök szolgálják az udvaron is.

- Mozgásos szabályjátékok, testnevelési játékok, dalos és mondókás népi játékok, fogócskák, körjátékok, labdajátékok.
- A mozgás során a gyerekek gyakorlatot szereznek abban, hogy szóbeli leírás alapján hajtsanak végre bizonyos mozdulatokat, mozgássorokat, vagyis szóbeli utasítás nyomán cselekedjenek (anyanyelvi nevelés).
- A mozgás, az egészség fontossága (környezeti).
- Mozgásos népi játékok tanítása (ének).

A mozgás, mozgásos játéktevékenységek segítik a gyermekek természetes, koordinált mozgásának kialakítását. A programba beépített zenés mozgásos percek pedig különösen megerősítik a finom mozdulatokat, a szép járást, a helyes tartás formálását.

10.7. A külső világ tevékeny megismerése

A környezettel való ismerkedés az óvodai nevelés egészében érvényesülő folyamat. Általa a gyermek az őket körülvevő és tágabb természeti, társadalmi környezetről ugyanolyan tapasztalatokat szereznek, amelyek az életkoruknak megfelelő biztonságos eligazodáshoz, tájékozódáshoz nélkülözhetetlenek. Segíti a gyermekek irányítottan és spontán szerzett tapasztalatainak feldolgozását. Fejleszti megfigyelőképességüket, képzeletüket, gondolkodásukat, emlékezetüket. A környezet megismerésére nevelés alapvető célját akkor éri el, ha a gyermek a tapasztalatokra épülő ismereteit gyakorolhatja, alkalmazhatja. A tárgyokról, jelenségekről szerzett benyomásokat a gyermek tovább éli, átrendezi.

A környezeti nevelésen belül kiemelten foglalkozunk a környezet és természetvédelemmel és a néphagyomány ápolással. Már óvodáskorban meg kell kezdenünk a környezetvédő, természet szerető ember személyiségének alakítását. Ebben az életkorban teremthetjük meg az érzelmi vonzódást a természet iránt, s ekkor alakítjuk ki azoknak a szokásoknak a körét, amelyek szilárd alapot adhatnak a további életkorokra. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.

A környezet szeretetére, gondozásra való nevelésnek át kell hatnia az egész óvodai életet. Olyan nemzedékre van szükségünk, amelynek a környezetvédelem nem csak nagybetűs plakát, hanem ÉLETMÓD.

A népművészet az ember mindennapi életében megvalósuló esztétikai igény megtestesülése. A népművészeti hagyományok és alkotások megismerésének és esztétikai befogadásának legeredményesebb módja a környezetben munkálkodás során szerzett tapasztalatokon alapszik.

A hagyományelevenítő nevelés lényege mindent látni, tapasztalni, minden érzékszervünkkel észlelni, élményt adni. – az óvodás a műalkotások keltette és a saját élményei összetételével fedezi fel azt az esztétikumot, amivel életkori szintjén maga is foglalkozik. Az esztétikai igénnyel végzett cselekvés örömet szerez gyermeknek, pedagógusnak egyaránt.

10.7.1. A külső világ tevékeny megismerése - Környezetismeret

A gyermek miközben felfedezi, környezetét olyan tapasztalatok birtokába jut, melyek a környezetben való életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi néphagyományok, szokások és tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét is.

Az óvodapedagógus feladata, hogy lehetővé tegye a gyerekek számára környezet számára a környezet tevékeny megismerését, biztosítson alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat-és ismeretszerzésre, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására.

A környezeti neveléshez kapcsolódó természetes élethelyzetekben tanítsuk meg a gyermekeket, a helyes viselkedésre, minden olyan dologra, amely a világban történő eligazodásukat, helytállásukat megkönnyíti. (Pl.: viselkedés járműveken, udvariassági szabályok, segítségkérés felnőttektől).

Feladatok:

- Az óvónő fejlessze a gyerekek érzékelését.
- Alakítsa ki a szülőföldhöz, a nemzeti kultúra hagyományaihoz fűződő viszonyt.
- Vegye figyelembe a gyermek természeti és társadalmi környezetére vonatkozó, meglévő tapasztalatait, valamint azt is, hogy tapasztalataik családjuk és lakóhelyük, eltérő jellegéből adódóan különbözhetnek.

Tevékenységek:

- A gyerekek megfigyeléseket végeznek, tapasztalatokat szereznek.
- Megfigyelik az évszakok változásait.
- Tapasztalatot szereznek: növényekről, állatokról, zöldségekről, gyümölcsökről.
- Kísérleteket végeznek, ok-okozati összefüggéseket fedeznek fel.

A fejlődés jellemzői 5-6 éves korra:

- Tudják saját nevüket, ismerik lakásuk címét, szüleik foglalkozását.
- Gyakorlottak az elemi gyalogos közlekedési szabályok betartásában.
- Ismerik a szárazföldi, vízi, a levegőben közlekedő eszközöket.
- Ismerik a környezetükben lévő néhány intézmény rendeltetését.
- Felismerik és megnevezik környezetük színeinek sötét és világos változásait.
- Környezetükben gyakran észlelt tárgyak színeit felidézik.
- A tárgyak, jelenségek közötti néhány feltűnő összefüggést felismernek.
- Ismert tárgyakat, jelenségeket, külső jegyeik, rendeltetéseik szerint összehasonlítanak.
- A testrészeket, az emberi test felépítésének megfelelően felsorolják.
- Igényesek testük tisztaságára.
- Felismerik a napszakokat; az öltözködés és az időjárás összefüggéseit.
- Ismerik a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.
- Különbséget tudnak tenni az évszakok között, ismerik az egyes évszakok néhány jellegzetességét.
- Ismerik a növény szót. Tudják, hogy a fa, bokor, virág, fű, zöldségfélék-növények. A növény a magból kel ki.
- A gyümölcsöt megmosva fogyasztjuk. Tudják, hogy a növények fejlődése és az időjárás között összefüggés van.
- Önállóan gyakorolják a növénygondozás legegyszerűbb műveleteit, ismerik a növényekkel kapcsolatos munkákat.
- Az általuk ismert állatokat csoportosítják a szerint, hol élnek.

- A háziszárnyasokat összehasonlítják, a többi ismert madárral, környezetük, külső jegyeik és hasznosságaik alapján.
- Módszertani alapelvek:
- Szervezze az óvónő a foglalkozások többségét a szabadban.
- Kísérje figyelemmel a gyerekek kérdéseit, válaszait.
- Tartsa lényegesnek, a sokféle tevékenység megszervezését, a sokoldalú megfigyeltetést, a tapasztalatok gondolkodtató megbeszélését.
- Alakítsa ki pozitív érzelmi beállítódást, a megismerést, a tudásvágyat.

Kapcsolata más nevelési területekkel:

- A környezeti nevelés szoros kapcsolatban áll a közösségi neveléssel, mert az együtt munkálkodás, a közös tevékenységek, erősítik a közösségi szellemet.
- Kapcsolatban áll az anyanyelvi neveléssel, mert munkájuk során, új kifejezéseket tanulnak meg a gyerekek, mellyel szókincsüket is folytonosan bővítjük.
- A környezeti nevelés szoros kapcsolatban áll a vizuális neveléssel, mert megtanulja a gyermek a természet színeit, s meg tanulja kombinálni azt.

10.7.2. A külső világ tevékeny megismerése – Matematika

A matematikai nevelés lehetőséget teremt a környező valóság formáival és mennyiségi viszonyaival kapcsolatos tapasztalatszerzésre. A matematikai megismerő és problémamegoldó tevékenység élményt jelent a gyermekek számára, ezzel hozzájárul a gyermekek motiváltságához azoknak a szépségeknek, érdekességeknek a felismerésével, amellyel a matematikai összefüggésekben, egy probléma megoldásában, az igazság megtalálásában rejlenek. Felismeri a mennyiségi, alakú, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítéloképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiségsszemlélete.

Programunk az ismerettartalmak komplex jellege mellett, a matematikai nevelés önállóságát is hangsúlyozza. Ez nem jelenti azt, hogy a matematikai nevelés, nem komplex formában a gyermek észlelésére, érzékelésre, és megismerési vágyára épülve valósul meg.

A komplex foglalkozások alkalmat adnak arra, hogy a korábban mozaikszerűen megszerzett benyomásokat, rendszerezzük. A megfigyelések, tapasztalatok körét szélesítsük, mélyítsük, a spontán tanultakat rögzítsük. A matematikai nevelés lehetőséget teremt a környező valóság formáival és mennyiségi viszonyaival kapcsolatos tapasztalatszerzésre.

Azt, hogy a matematikai nevelés tartalmában melyiknél elégedhetünk meg a játékidőben szerzett benyomásokkal, vagy melyik matematikai összefüggést dolgozzuk fel a foglalkozáson, az óvodapedagógus dönti el.

A matematikai megismerő és problémamegoldó tevékenység élményt jelent a gyermekek számára, ezzel hozzájárul a gyermekek motiváltságához azoknak a szépségeknek, érdekességeknek a felismerésével, amellyel a matematikai összefüggésekben, egy probléma megoldásában, az igazság megtalálásában rejlenek.

„Felismeri a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítélőképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiségsszemlélete.”

Matematikai tapasztalatok:

Feladatok:

- Az óvónő teremtsen meg a nevelés és fejlődés optimális feltételeit.
- Építsen a gyermekek természetes kíváncsiságára, érdeklődésére és az önálló problémamegoldás iránti igényére.
- Teremtsen kedvező helyzetek, a tapasztalatszerzésbe az élmények gyűjtésébe.

Fejlessze egyéni megismerő erőiket, problémalátásukat, problémamegoldó képességüket, összehangolva a csoport egészének fejlesztésével.

Tevékenységek:

- A gyermek összehasonlít, szétválogat, sorba rendez, sorozatokat készít mennyiségi tulajdonságok szerint. Változásokat felismer, megmutat, megnevez. Tárgyakat összemér magasság, hosszúság, szélesség, vastagság, bőség szerint. Halmazokat összemér, elemeiket párosítja, sorba rendezi az elemeket. Méréseket végez különböző egységekkel. Tapasztalatokat szerez a geometria körében. Tájékozódik térben és síkban ábrázolt világban.

A fejlődés jellemzői:

A gyermekek általában képessé tehetők arra, hogy az óvónő kérdéseit, gondolatát megértsék, kövessék. Matematikai jellegű helyzetről, problémáról, saját gondolataikat szabadon is elmondják, egymás állításainak igazságát megítélik, megbeszélik, esetenként

javítsák saját tévedéseiket. Általában elérhető, hogy szívesen vállalkoznak a felvetett vagy felismert problémák megoldására.

Képesek jól ismert tulajdonságok szerint válogatásfolytatásra, sorba rendezés kiegészítésére saját szempontú válogatás, sorba rendezés végzésére. Összehasonlításukat szóban is kifejezik, és mások megállapításainak igazságát megítélik.

Értik és helyesen használják az év során szereplő mennyiségekkel, halmazokkal kapcsolatban az összehasonlítást kifejező szavakat. Hosszúság jellegű mennyiségeket önállóan is össze tudnak mérni. Az összemérés alapján, helyes megállapítást tudnak tenni. Részt tudnak venni más mennyiségek összemérésében, alkalmi egységben való mérésben.

Össze tudnak mérni két halmazt párosítással, (legalább 10-ig), az elemek különféle színe nagysága, elrendezése esetén is. Elő tudnak állítani különféle elrendezéssel, bontással ugyanannyit, többet, kevesebbet. Tárgyakat meg tudnak számlálni legalább tízig. Tudnak mesélni tevékenységekről, történeésekről, képről, egyszerű darabszámmal és kapcsolatos történeteket: az elmondott történetet, eljátszással kirakással, rajzzal meg tudják jeleníteni.

Építései síkbeli alkotásaik, legfőbb eredménye továbbra is a szemléletfejlődés: azonosítani tudnak különféle helyzetben lévő és egyező alakú tárgyakat, síkbeli alakzatokat. Másolással képesek megépíteni a mintával megegyező elemekből és színben és nagyságban eltérő elemekből is kirakni térbeli és síkbeli alakzatokat.

Képesek különféle geometriai tulajdonságok szerint, térbeli és síkbeli alakzatokat szétválogatni, egyszerű tulajdonságokat meg is nevezni. A tükörrel való tevékenységük, tapasztalat é élményszerzésre szolgál. Általában kettő-négy elemből álló alakzat tükörképét zsebtükör mögött meg tudják építeni. A térben való tájékozódásban a jobbra-balra való irányok és állások megkülönböztetése értik és követni tudják az irányokat, illetve helyeken kifejező névutókat (alá, fölé, közé, alatt, fölött). A síkban megszokott megegyezést megértik, (mit értünk a vízszintes síkban az alatt, fölött szavakon).

Módszertani alapelvek:

- Az óvónő biztosítsa a fejlődés optimális feltételeit.
- Válassza meg a helyes módszereket.
- Tartsa szem előtt a gyerekek egyéni különbségeit.
- Az önálló problémamegoldás természetes módja a játékban, a cselekvésben való megoldás.

Kapcsolata más nevelési területtel:

- Játékkal, mert az építő játék során minden esetben geometriai tapasztalatszerzés valósul meg.
- Vizuális neveléssel, mert a gömbölyítés során képződött gömbök, hengerek, sík, domború, homorú felületek mind matematikai célkitűzésekkel született alkotás.
- Ének-zenével, mert a csoportosan játszható énekes játékok kör és hullámvonalai labirintusai, a geometriai formák, érzékelését teszik lehetővé. Gyors-lassú, halk-hangos, magas-mély ellentétekkel, szabályos ismétlődésekkel, fokozásokkal, szórakoztató játékokat találhatunk ki.
- Testneveléssel, mert elősegítik a gyermekeknél a téri tájékozódást.

10.8. Munka jellegű tevékenységek

A személyiségfejlesztés fontos eszköze, a játékkal sok vonatkozásban azonosságot mutató, azzal egybeeső munka, és munka jellegű játékos tevékenység (az önkiszolgálás, segítség az óvodapedagógusnak, csoporttársakkal együtt, értük, az elvállalt naposi munka, a környezet-, a növény- és állatgondozás).

A gyermek munka jellegű tevékenysége

- Önként – azaz örömmel és szívesen – végzett játékos tevékenység.
- A tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, - a munka – végzéséhez szükséges képességek, készségek, tulajdonságok (mint a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság) alakításának fontos lehetősége.
- A közösségi kapcsolatok, a kötelességteljesítés alakításának eszköze.
- A gyermeki munka tudatos pedagógiai szervezés, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos pozitív értékeket igényel.

Feladata:

- Az óvónő teremtsen meg a gyerekek számára az életkorukhoz, erejükhöz mért munkalehetőségeket.

- Gondoskodjon arról, hogy a gyerekek saját személyük, ill. a csoport érdekében maguk végezhesenek el minden olyan munkát, amelyre egészségük károsodása nélkül képesek.
- Az óvónő biztosítsa a legalkalmasabb eszközöket, szoktassa rá a gyermekeket, hogy tartsák azokat rendben.
- Teremtse meg a nyugodt, kiegyensúlyozott munkához szükséges légkört.
- Erősítse a munkára készítő indítékokat a gyermekekben.
- Ismertesse meg velük az adott munka eszközeit, azok ésszerű használatát, a munka legcélszerűbb fogásait, azok sorrendjét, a munka ellenőrzésének módjait.
- Törekedjen arra, hogy a munka értékelése során kedvet ébresszen a gyermekekben a további munkákhoz.
- Segítse elő a gyerekek önértékelési képességeinek, igényszíntvonalának és közösségi, társas kapcsolatainak fejlődését.

Tevékenység:

- Naposság/közösségi megbízatás.
- Alkalmoszerű munkák/naposi feladatok mellett alkalmoszerűen végzik.
- Növény-és állatgondozás/ezek életfeltételeinek megteremtéséhez járulnak hozzá a gyerekek.
- A naposi funkciók gyakorlása során a gyerekek olyan munkát végeznek, amely nélkülözhetetlen a csoport életrendjében.
- A naposság feladattudatot feltételez, figyelemösszpontosítást igényel.
- Az alkalmoszerű munkák egy része időről-időre szabályosan ismétlődik, tehát tervezhető, másik része esetleges. Feladattól függően:
 - *a csoport egyidejűleg végzi,*
 - *megbízatásként egyes gyerekek teljesítik.*
- Alkalmoszerű munkának tekinthető a környezet rendjének biztosítása, segítség az óvónőnek, egymásnak és a kisebbeknek, ajándékkészítés és egyéb megbízatások.
- A növény- és kisállat gondozás közben átéli és megfigyeli a közreműködésük nyomán létrejövő változásokat.

A fejlődés jellemzői: naposság

- 4-5 éves : Ekkor alapozódik meg. Önkéntesség alapján történik a választás. Segítséget nyújtanak a kezdeményezésekhez szükséges eszközök kihelyezésében.
- 5-6 éves : Már kijelölés alapján végzik a gyermekek. Segítenek a terem átrendezésében a foglalkozásokhoz, és az eszközök előkészítésében.

Alkalomszerű munkák:

- 3-4 éves : Részt vesznek a rendfenntartásban, a csoportszoba átrendezésében. Segédkeznek az udvari játékok elrakásában. Óvónőjük egyéb megbízatásainak önállóan eleget tesznek.
- 4-5 éves : Már tudatosan vállalják a feladatokat. Folyamatos részvétel a csoportszoba rendjének fenntartásában, szükség szerint a terem átrendezésében. Öltöző és mosdó rendmegőrzésében. Az óvónővel a termet feldíszítik, ünnepekre ajándékokat készítenek. Teljesítik a rájuk bízott megbízatást.
- 5-6 éves : Részt vesznek a csoportszoba rendjének fenntartásában, átrendezésében ötleteikkel is, az élősarok gondozásában. Felszólítás nélkül vigyáznak a terem rendjére. Segítségnyújtás minden szükséges területen.

Növény-és állatgondozás:

- 3-4 éves : Élősarok növényeinek gondozását figyelemmel kísérik. Segédkeznek a rügyeztetés, csíráztatás előkészületeiben, gondozásában, figyelik a növények fejlődését. Ősszel segítenek az udvaron a falevélgyűjtésben. Tavasztól irányítással segítenek a virágok, vetemények öntözésében.
- 4-5 éves : Folyamatos közreműködés az élősarok növényei, kisállatai gondozásában. Ősszel termésgyűjtés. Élősarok évszaknak megfelelő gazdagítása. Részvétel a kerti munkákban.
- 5-6 éves : Irányítás mellett, növény-és állatgondozásban nagyobb önállóság. Élősarok növényeinek gondozása, termések fokozatos begyűjtése, cseréje. Csíráztatás, hajtatás a gyermekeket bevonva.

Módszertani alapelvek:

- Vegyék figyelembe a gyermek kijelölésekor a gyermekek különböző fejlettségi szintjét.
- Az óvónő a munka során biztosítsa a folyamatosságot, és azt, hogy a munkavégzés nyugodt légkörben folyjék.

A munka jellegű tevékenységek kapcsolata más nevelési feladatokkal:

- Anyanyelvi neveléssel azért, mert a munka során bővül a gyermekek szókincse, a különböző beszédhelyzetekben gyakorolja a helyes nyelvi eszközök, szókapcsolatok használatát.
- Közösségi neveléssel azért, mert a munkaközösség formáló ereje alakítja a gyermeki személyiséget, és ezáltal hat az egész csoportra.
- Esztétikai neveléssel azért, mert a munka az esztétikus környezet alakításában (ami az óvodáskorú gyermek igényévé kell, hogy váljon) fontos szerepet tölt be.
- Testi neveléssel azért, mert a munka fejleszti a gyermekek testi edzettségét, és segíti a gyermekek mozgásigényeinek kielégítésében.

10.9. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, amely nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett foglalkozásokon és időkeretekben valósul meg. A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás lehetőségének biztosítása.

A tanulás lehetséges formái az óvodában megvalósuló tanulás

- Az utánzásos, minta –és modellkövetés magatartás– és viselkedéstanulás (szokások alakítása).
- A spontán, játékos tapasztalatszerzés.
- A játékos, cselekvéses tanulás.

- A gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés.
- Az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés.
- A gyakorlati probléma- és feladatmegoldás.
- Az óvodapedagógus által kezdeményezett foglalkozásokon.

11. SAJÁTOS FELADATAINK, SPECIÁLIS SZOLGÁLTATÁSAINK

11.1. Gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek

Az óvoda, mint köznevelési intézmény szerves része a gyermekvédelmi rendszernek. A gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásáról szóló 1997.évi XXXI. törvény meghatározza, hogy a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódóan melyek az alapvető feladataink, kötelességeink. A gyermek veszélyeztetettsége esetén jelzéssel kell élnünk a Gyvt. 17.§ (2) bekezdése alapján a gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó szolgáltatónál, ill. indokolt esetben a hatóságnál. A gyermek köré egy „szociálisháló” épül ki, melynek tagjai a következők:

- Egészségügyi szolgáltatók (védőnők, háziorvos)
- Személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók
- Köznevelési intézmények, és a szakképző intézmények
- Nevelési Tanácsadó
- Pedagógiai Szakmai Szolgáltató Intézmények
- Rendőrség
- Ügyészség
- Bíróság
- Menekültek átmeneti szállása
- Társadalmi szervezetek, egyházak, alapítványok

A veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében a védelmi rendszer tagjainak szorosan együtt kell működniük. A gyermekvédelem az óvoda minden dolgozójának a feladata. A feladatok fő összehangolója, koordinátora az óvoda gyermek-és ifjúságvédelmi felelőse. A gyermekkel kapcsolatos adatokat, információkat bizalmasan kell kezelni, ezekről felvilágosítást adni csak az arra meghatározott illetékes személynek szabad.

Általános gyermekvédelmi feladatok az óvodában

- Az óvodába járó gyermekek és családjuk minél teljesebb megismerése.
- Harmonikus együttműködő-kapcsolat kialakítása.

- Új óvodások befogadása, beilleszkedésük zökkenőmentessé tétele.
- Meleg, barátságos, nyugodt érzelmi légkör kialakítása.
- Veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek feltérképezése.
- Szükség szerint meg kell szervezni a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek differenciált fejlesztését, fejlődésének segítségét.
- A problémákat, a hátrányos helyzet okozta tüneteket, az okokat fel kell ismerni, szükséges esetén szakember segítségét kell kérni.
- Rendszeres óvodalátogatást figyelemmel kell kísérni, az igazolatlan hiányzást jelezni kell.
- Érzelmi veszélyeztetettség felismerése, hiányok kompenzálására való törekvés.

11.2. Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

A Gyvt. 2013. szeptember 1-jétől módosította a HH és a HHH definícióját. A definíció módosításával, a HHH helyzet feltételei váltak a HH fogalmának feltételeivé. Gyvt. VIII. Fejezete a következő 67/A. §-sal és azt megelőzően a következő alcímmel egészül ki: „A hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzet megállapítása”

A Gyvt. 67/A. §-ának (1) bekezdése szerint „Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján –megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált városfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

(2) Halmozottan hátrányos helyzetű

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)–c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll, b) a nevelésbe vett gyermek,

c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.”

Szerencsére óvodánkban elenyésző a hátrányos helyzetűek száma. A legtöbb szülő munkahellyel rendelkezik és rendezett körülmények között élnek.

11.3. Esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések

Óvodánkban a gyermekeket vagy hozzátartozóikat hátrányos megkülönböztetés nem érheti származása, vagyoni helyzete, színe, neme, vallása, etnikai hovatartozása, politikai nézete miatt.

Cél: az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény szellemében a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a sajátos nevelési igényű gyermekek:

- Esélyegyenlőségének növelése, az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülése, szegregáció mentesség megvalósítása.
- A hátrányok csökkentése.
- Egyéni szükségleteinek megfelelő speciális fejlesztése.
- Az iskolai életmódra és az életpálya-építésre való felkészítés.

Feladat:

- Minden gyermek feltétel nélküli elfogadása, személyiségük, képességük, tehetségük kibontakoztatása.
- A gyermekek problémáinak korai felismerése, diagnosztizálása.
- Folyamatos együttműködés a Gyermekjóléti Szolgálat szakembereivel.
- A valamilyen hátránnyal küzdő gyermekek számára speciális személyiségfejlesztő, tehetséggondozó, felzárkóztató programok szervezése.

A pedagógiai program számos módon segíti elő az esélyegyenlőséget, felzárkóztatásokkal és tehetséggondozó foglalkozásokkal.

A tehetséggondozás:

- Az egyéni képességekhez igazodó foglalkozás megszervezése.
- Egyéni foglalkozások a tehetséges gyerekekkel.
- Versenyeken való részvétel és azokra való felkészülés.
- Szakemberek meghívása.

Az intézmény figyelembe veszi a különböző tanulási képességeket. Az intézmény rendszeresen felveszi a kapcsolatot a szakszolgálatokkal.

12. EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAM

Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII.17.) Korm. rendelet alapján az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011.évi CXCV. törvény szerint a gyermek joga, hogy rendszeres egészségügyi felügyeletben és ellátásban részesüljön. Ennek megfelelően a köznevelési intézményben térítésmentesen, biztosított köznevelési közfeladat a gyermekek egészségfejlesztése és rendszeres egészségügyi felügyelete.

A nevelési intézménynek tehát nemcsak a rábízott gyermekek felügyeletéről kell gondoskodnia, hanem a nevelés egészséges és biztonságos feltételeinek megteremtéséről.

A gyermekek rendszeres egészségügyi vizsgálatának megszervezéséről, ennek keretében különösen, hogy a kisgyermekek évenként legalább egyszer fogászati, szemészeti és általános szűrővizsgálaton vegyenek részt.

Az egészséges gyermek a társadalom felbecsülhetetlen értékű záloga, a gyermekek testi-lelki egészségébe való befektetés, a bántalmazás minden formájától való védelem garantálása, az ép önkép és testtudat kialakítása nemcsak az állam és a felnőtt-társadalom morális és alkotmányos kötelessége, hanem önérdéke is.

Az egészségben való lemaradás és elmaradás nem csupán egészségügyi gondokat -és ezzel együtt az államnak jelentős pluszköltségeket- jelent, hanem az élet valamennyi területén, hosszú távon okozhat hátrányt a gyermeknek, kihatása az iskolai teljesítményre, majd a munka világában való helykeresésre és az anyagi javakból történő részesedés mértékére vitán felül áll.

A gyermekek egészsége érdekében szükségesek

- A mindenki számára hozzáférhető gyermek-egészségügyi szolgáltatások.
- Óvodai egészségfejlesztési programok.
- A korai fejlesztő és felzárkóztató programok.
- A gyermekek mentális egészségfejlesztése.
- A gyermekbalesetek és a gyermekbántalmazás prevenciója.

A gyermek alapvető alkotmányos joga, hogy a családjától, a társadalomtól és az államtól minden segítséget megkapjon a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéshez. Ennek

keretében a védelemre kötelezett szereplők –így az egészségügyi hálózat szereplői, valamint a pedagógusok– feladata az is, hogy a gyermeket megvédjék a jogsérelmekről, az ellene irányuló erőszak és egészségkárosítás valamennyi formájától.

Az egészségfejlesztés az a folyamat, amely során az egyén növeli jártasságát saját egészségének javítása érdekében, képességet szerez az egészséges életvitel fenntartására és a változó környezethez való alkalmazkodásra.

Az óvodások egészséghez való joga megköveteli a kifogástalanul működő védőnői és óvoda-egészségügyi ellátást, valamint a megfelelő intézményi étkeztetést is. A testi épséghez, egészséghez fűződő jog magában foglalja azt, hogy a gyermeket az óvodában, biztonságban és egészséges környezetben neveljék és fejlesszék, óvodai életrendjét testmozgás beépítésével, sportolási, étkezési lehetőség biztosításával életkorának és fejlettségének megfelelően alakítsák ki.

Valamennyi gyermek számára megteremtjük a biztonságos óvodai nevelés feltételeit, ez az jelenti, hogy ha egy magatartászavaros gyermek van az óvodai csoportban, akkor az óvónőnek a gyermeket és szüleit a pedagógiai szakszolgálathoz kell irányítania, hogy a gyermek minél előbb megkaphassa azt a fejlesztést, amelyre szüksége van. Ezáltal könnyebben beilleszkedik majd az óvodás csoportba, és kevésbé fogja 'zavarni' a többi gyermeket.

A testnevelés-foglalkozásokon szembeűnő a gyerekek eltérő mozgásfejlődése, a különböző tartáshibák és a gyakran előforduló tanulási, magatartási, beilleszkedési nehézségek közötti összefűggés. Ezért új megoldásokat keresűnk, mivel a hagyományos módszerek nem alkalmasak az újonnan jelentkező problémák kezelésére. Egyik ilyen lehetőség a szenzomotoros mozgásfejlesztés, melyek a mindennapos testnevelésbe is alkalmazhatók.

1) Szenzomotoros mozgásfejlesztés

- A különböző irányű forgásokkal, pörgésekkel a vesztibuláris (egyensűyi) rendszert aktivizálhatjuk.
- A mozgásfejlődés lépcsűfokainak újraélésével támogathatjuk a csecseműkori (archaikus) reflexek integrálódását és a harmonikus mozgáskoordináció fejlődését.

- A mondókák ritmusában végzett gyakorlatokkal segíthetjük az egyidejű többcsatornás figyelem készségszintre emelését, a beszéd és a mozgás összehangolt működését, ezáltal a kontroll funkció kialakulását.
- A mozgássorok folyamatos és kötött ismétlésével javíthatjuk a szerialitást.
- Az akadálypályán való közlekedéssel többek között fejleszthetjük a térbeli tájékozódást, az izomtónus szabályozó működését, és növelhetjük a motivációt.
- A csukott szemmel történő feladatokkal finomíthatjuk az akusztikus, taktilis és propioceptív érzékelést, támogathatjuk a különböző érzékelési csatornák összehangolását, illetve növelhetjük a figyelem megtartását.

2) Lúdtalp megelőzése

Az egész talp széles, ellaposodott lenyomata esetén lúdtalpról, lapos talpról beszélünk. Csecsemőkorban még nem alakul ki a láb boltozatos szerkezete, csak a már járni tanuló gyerekeken alakul ki terhelés hatására. Ebben a korban a sarok tengelyeltérése, vagyis a sarokcsonton és az ugrócsonton áthaladó hossztengele és a lábszár hossztengele nem esik egybe, köztük kifelé nyíló szög keletkezik, ezért a sarok valgus állása jellemzi a láb funkcionális gyengeségét. A lúdtalpas kisgyermek általában fájdalomról nem panaszkodik, inkább elfáradnak, nem szeretnek sétálni.

Célravezető az óvodában

- mindennapos lábtorna
- a gerinc stabilizációs képességének fejlesztése különböző gyakorlatokkal
- mezítlábas járás kissé egyenetlen talajon
- séta, kirándulás különböző terepen
- kerékpározás
- rollerezés
- gyakorlatok babzsákkal
- lábakkal tapsolni ütemre
- lábujjakkal zsebkendő tépés

3) Egészséges táplálkozás

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 50. § (3) bekezdése előírja, hogy a gyermekintézményekben nyújtott közétkeztetésben, az élettani szükségleteknek megfelelő minőségű és tápértékű étkezést kell biztosítani.

Cél: hogy egészségesen táplálkozó felnőtt váljék gyermekeinkből, és a korszerű táplálkozás iránti igényt felkeltsük bennük.

Feladat: a megfelelő étkezési szokások kialakítása, egészséges táplálkozásra nevelés, és a helyes táplálkozásból eredő egészségmegőrző tevékenység.

További fontos feladatunk a családdal való szoros együttműködés kialakítása az egészséges táplálkozás szokásainak terén.

A gyermekekkel közösen végzett előkészületek során biztosítjuk a kulturált étkezés feltételeit.

A feltálatl ételek elnevezését megtanítjuk a gyerekeknek, egy-egy ismeretlen étel bevezetésénél gondolunk arra, hogy a gyermek először kóstolja meg, így kedvcsináló ismereteket nyújtunk az ételről.

Nem erőltetjük az ételt, de kínálunk, ezzel igyekszünk megszerettetni az új ízeket.

Megismertetjük a gyermekeket a természetes vitaminforrásokkal, gyümölcsökkel, zöldségfélékkel, a különböző ásványi anyagokban gazdag növényi magvakkal.

Az egészséges táplálkozás megkedveltetése érdekében a szülők támogatásával zöldség és gyümölcsnapokat szervezünk a csoportokban.

Biztosítjuk a nap bármely szakában a folyamatos folyadékpótlást.

4) Betegségek megelőzésére nevelés

Kiemelt óvónői feladat a fertőző betegségek megelőzésére nevelés. A megelőzés alapja a személyi higiénia betartása, a rendszeres kézmosás, zsebkendő használat, a közös használati tárgyak, játékszerek tisztántartása.

Cél: az egészségvédő jó szokások kialakítása.

Feladat: ismeretek közlésével, a helyes magatartás begyakoroltatásával a gyerekek felkészítése a gyakrabban előforduló betegségek megelőzésére, a védekezéshez szükséges magatartásformák begyakorlása.

Minden gyermek számára a szülő biztosítja a jellel ellátott egyéni tisztálkodási eszközöket (törölköző, fogkefe, fogmosó pohár, fésű) melyek tisztításáról, fertőtlenítéséről rendszeresen,

szezonális betegségek időszakában fokozottan figyelünk, elhasználódás esetén jelezzük a szülőknek, akik gondoskodnak pótlásukról.

A higiénés szabályok betartásával, a betegségek megelőzésével kapcsolatos helyes magatartási szokások begyakorlásával biztosítjuk a gyermeki szervezet általános védekezőképességének fokozását, a betegségmegelőzést.

Szezonális fertőző betegségek megelőzésére –a szülők segítségével– vitaminban gazdag zöldségeket és gyümölcsöket biztosítunk, hangsúlyozzuk ezek fogyasztásának fontosságát.

Ebben az időszakban a higiéniai szabályok betartására fokozottan odafigyelünk. (intenzív szellőztetés, zsebkendőhasználat, fertőtlenítés... stb.)

A betegségek megelőzése érdekében az évszakoknak megfelelően megteremtjük a gyermekek edzéséhez, rendszeres mozgáshoz szükséges feltételeket, minden adódó lehetőséget kihasználunk a levegőzésre, sétára, kirándulásra.

Az egészséges gyerekek védelmében az óvodában észlelt megbetegedéskor a gyermeket elkülönítjük, és gondoskodunk róla, hogy minél előbb megfelelő ellátásban részesüljön. A betegségből történő felgyógyuláskor a közösségbe való visszatérés szabályait érvényesítjük.

Rendszeres kapcsolatot tartunk fenn az óvoda védőnőjével.

5) Mindennapos mozgás

A gyerekek egészséges testi-lelki fejlődésének elősegítése érdekében óvodánk biztosítja a mindennapi mozgást. A mozgás sokoldalú tevékenység és feladatrendszere az egész óvodai életünket átszövi. A mozgásos versengések során a gyermekek átélik a sikert és a kudarcot egyaránt. Így tanulják ezek kezelését is. A közös örömmel végzett mozgás közben társas kapcsolataik is kiszélesednek.

E nevelési terület a mozgásszervek alakítását, alapvető mozgáskészségek kimunkálását, az önálló testedzésre történő nevelést, a változatos mozgástevékenységek megvalósulását jelenti. Magában foglalja a szervezet edzését, a hideghez, meleghez való szoktatást, a fokozatos fizikai megterhelést.

Cél: a testmozgás, a szabadban való tartózkodás igényének felkeltése, rendszeres testedzés szokássá alakítása, az egészséges életvitel megalapozása.

Feladat: a gyermekek mozgásigényének kielégítése, a természetes mozgáskedv megőrzése, a szervezet edzése, a rendszeres kondicionálás, ezen belül a testi erő és állóképesség fejlesztése, az időjáráshoz való alkalmazkodás és a teherbíró képesség fejlesztése.

A tornára, a játékos mozgásra teremben és szabad levegőn, eszközzel és eszköz nélkül, spontán vagy szervezett formában minden nap lehetőséget biztosítunk.

Folyamatos feladatunk a mozgásos tevékenységek pozitív megerősítése, a szükséges és elégséges szabályok megtanítása, valamint a gyerekek teherbíró képességének, fizikai fejlődésének, ügyességének, állóképességének nyomon követése.

A testnevelés foglalkozások szervezésénél a legfőbb alapelveket érvényesítjük, így az életkori sajátosságokat és az egyéni képességeket messzemenően figyelembe vesszük. Lehetőség szerint szabadban szervezzük ezeket a tevékenységeket, és legnagyobb részben mozgásos játékok keretében valósítjuk meg, a feladatok fokozatos nehezítésével.

Fokozottan ügyelünk a gyermekek biztonságérzetének kialakítására, a balesetvédelmi és higiéniai szabályok betartására. Elegendő, átlátható helyszín, biztonságos eszközök, jó szellőztetés, tiszta padló.

Az egészségfejlesztő testmozgás hatékonysága érdekében az alábbi egészségügyi és pedagógiai szempontok figyelembevétele szükséges a konkrét feladatok megszervezése során:

- Lehetőség szerint minden gyerek minden nap vegyen részt a szervezett mozgásban.
- Az eltérő adottságú gyerekek számára is jelentsen sikerélményt a testmozgás (pozitív megerősítés).
- Érvényesüljön a sport személyiség és közösségfejlesztő hatása.
- A testmozgás az életkori sajátosságok figyelembevételével játékos, táncos elemeket is tartalmazzon.
- A mindennapi mozgás az életminőség javítását szolgálja.
- A napi tevékenység részeként 10-20 perces frissítő mozgás a szabadban.
- Tudatos, a nagymozgások, finomotorika, egyensúlyérzék fejlesztésére, a tér mozgásos megismerésére irányuló mozgások.
- Kondicionális (erő, gyorsaság, állóképesség) és koordinációs képességek fejlesztése.
- A prevenciós torna biztosítása.
- A mozgásos játékeszközök biztonságos használatának életkori szinten történő megismertetése.
- Szülők bevonása a mozgásos tevékenységekbe (sportnap, egészségvédelmi napok).

6) Balesetek megelőzésére nevelés és elsősegélynyújtás

Nem elég az egészséget megvédeni, de a váratlan események, balesetek megelőzésével az életet is szükséges védeni. Mivel az óvodás korú gyermekeknek életkori sajátosságából eredően nincs veszélyérzete, ezért a mi feladatunk testi épségük megőrzése, és figyelmük ráirányítása a környezet veszélyeire.

Gyermekbalesetnek minősül minden olyan baleset, ami akkor történik, amikor a gyermek az óvoda felügyelete alatt áll. A gyermek testi épségének megóvásáról és erkölcsi védelméről történő gondoskodás az óvodába történő belépéstől annak jogszerű elhagyásáig terjed, valamint az óvodán kívül tartott programok ideje alatt.

Cél: a gyermekek egészségének és testi épségének védelme.

Feladat: egészségvédő, balesetmegelőző ismeretek, egészségvédő készségek kialakítása, gyakorlása, ellenőrzés, folyamatos korrekció.

- Év elején és a továbbiakban szükség szerint megbeszéljük a z óvoda belső és külső terének balesetvédelmi szabályait, a helyes és helytelen viselkedésmódokat.
- Megismertetjük gyermekeinkkel azokat a helyes magatartási formákat, amelyek betartására a balesetek elkerülése végett szükség van.
- Megismertetjük és gyakoroltatjuk gyermekeinkkel a tevékenységek során alkalmazott eszközök biztonságos használatát. (olló, tű, kés, villa)
- A közlekedés szabályainak megismertetését séták során a valós környezetben ismertetjük meg a gyerekekkel, szituációs, valamint szabályjátékok során gyakoroljuk.
- Hasonló pedagógiai tudatossággal, szituációs játékok kezdeményezésével fordulunk a háztartásokban található háztartási gépek használatára vonatkozó szabályok megismertetése felé.
- Az előírt szabályzók betartásával gondoskodunk az óvodában használatos vegyszerek zárható szekrényben történő elhelyezéséről, és minden egyéb, a balesetvédelmi és tűzvédelmi utasításban foglalt tudnivaló betartásáról.

Az óvoda, és az óvodapedagógus feladatai:

- A 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 168. § (2) bekezdése rögzíti, hogy a nevelési-oktatási intézményben a nyitvatartási időben biztosítani kell a

gyermekek, tanulók felügyeletét, védelmét, figyelemmel a baleset-megelőzés szempontjaira.

- Olyan környezetet kell teremteni, amely alkalmas a balesetbiztonsággal kapcsolatos szokások, magatartási formák kialakítására, és fejleszteni kell a gyermek, a tanuló biztonságra törekvő viselkedését.
- Amennyiben az óvodában baleset történik, az elsősegélynyújtást követően azonnal mentőt, orvost kell hívni, illetve a szülőt értesíteni kell.
- Az óvoda alapidokumentumaiban rögzíteni kell az intézményi védő, óvó előírásokat.
- A nevelési-oktatási intézményben bekövetkezett tanuló- és gyermekbaleseteket nyilván kell tartani. A nyolc napon túl gyógyuló sérüléssel járó tanuló- és gyermekbaleseteket haladéktalanul ki kell vizsgálni.
- Az óvodának lehetővé kell tenni a szülői szervezet, közösség részvételét a gyermekbalesetek kivizsgálásában.
- Az intézménynek meg kell tenni a szükséges intézkedéseket a hasonló balesetek megelőzésére.

7) Pszichohigiénés egészségfejlesztés

A testi, lelki mentális egészség fejlesztésének célja, hogy elősegítse a kiegyensúlyozott pszichés fejlődést, támogassa a gyermekek környezetéhez történő alkalmazkodást, és pozitív hatást gyakoroljon a gyermek személyiségének fejlődésére.

A Nkt. 62.§ (1) bekezdés g) pontja értelmében a pedagógus kötelessége, hogy a gyermek testi- lelki egészségének fejlesztése és megóvása érdekében megtegyen minden lehetséges erőfeszítést: felvilágosítással, a munka- és balesetvédelmi előírások betartásával és betartatásával, a veszélyhelyzetek feltárásával és elhárításával, a szülő -és szükség esetén más szakemberek- bevonásával.

A lelki egészségfejlesztés az óvodai nevelés mindennapos gyakorlatában nem tekinthető különálló feladatnak, hanem minden egyes nevelési mozzanatnak szerves része. A lelki egészség érdekében törekszik az optimális napirend, a szellemi munka higiénéjének megvalósítására, továbbá az egészséges életmód elveinek megfelelő életvitel igényének kialakítására.

Cél: olyan személyiség szerkezet fenntartása, mely alkalmassá teszi társadalmi feladatainak maradéktalan teljesítésére, miközben önmagával belső harmóniára és környezetével

(természeti és társadalmi) pszichoszociális egyensúlyra törekszik. Megóvni a gyermeket az idegrendszerére ható káros hatásoktól.

Feladat: a gyermekek szociális biztonságának, adottságainak, képességeinek, törekvéseinek, személyiségtulajdonságainak szabad kibontakozásának elősegítése, a tartós pszichés stressz feldolgozását, a harmonikus társkapcsolatok és az empátiás készség alakítását. Az egészséges személyiségfejlődés biztosítása a gyermek idegrendszerének és lelki életének megóvása a káros hatásoktól, az idegrendszeri-pszichés túlterheléstől, kimerültségtől.

- Óvodai napirendünk kialakításánál minden esetben arra törekszünk, hogy biztosítsa a folyamatosságot, ugyanakkor rugalmas legyen.
- A napirend egyes tevékenységei biztosítják a gyermekek számára a cselekvés és a pihenés lehetőségét.
- A rendszeresen visszatérő és ismétlődő tevékenységek érzelmi biztonságot jelentenek a gyermekek számára.
- Törekszünk a kiegyensúlyozott társas kapcsolatok kiépítésére és megőrzésére, az antiszociális viselkedésmódokat igyekszünk megelőzni és kirekeszteni (düh, harag, agresszió).

8) Stesszelhárítás

A stressz a szervezetnek a külső ingerekhez való alkalmazkodó képessége, amely véges és kimeríthető. Elhárításának fontossága a károsodást előidéző, idegrendszert megterhelő, viselkedési zavarokat, pszichoszomatikus panaszokat okozó hatások elhárításában rejlik.

Cél: az idegrendszeri, - lelki egészségvédelem.

Feladat: a stresszhelyzetek kiküszöbölése a stressz -hatások és helyzetek elkerülésével, illetve a stressz- hatások kompenzációja.

- Törekszünk rá, hogy az óvoda külső és belső terei biztonságot sugározzanak, berendezési tárgyai a gyerekek méretéhez igazodjanak.
- Igyekszünk kiküszöbölni minden zavaró ingert, mint a folyamatos erős zajforrás, vibráló fény.
- Napirendünk minden esetben biztosítja a rendszerességet és a rugalmasságot. Kerüljük a sürgetést és a várakozást.

- A konfliktusokat igyekszünk csökkenteni, kizárjuk a megkülönböztetést és az agressziót.

9) Személyi higiénia fejlesztése

A személyi higiénés nevelés magában foglalja a gyermek testi gondozását, testi szükségleteinek kielégítését és a testi épség védelmét. Ezen a test tisztán tartását értjük, a bőr, fogak, szájüreg, haj, érzékszervek, körmök ápolását. A legintimebb higiénés tevékenységet, a WC-használatát és a WC-papír használatát.

Fontosnak tartjuk még az egészséges ruházat és helyes öltözködés szokásának alakítását, valamint ruházat higiénáját, tárolási feladatait.

Cél: a személyi higiénia iránti igény kialakítása, a gyermekek egészségének, testi épségének védelme

Feladat: az alapvető higiéniai tennivalókra való szoktatás, gyakoroltatás, ellenőrzés és folyamatos korrekció.

- Minden gyermek számára biztosított a saját személyi felszerelés- jellel ellátott törölköző, fésű, fogmosó felszerelés, tornafelszerelés, ágynemű.
- A gyermeköltözőkben minden gyermek rendelkezésére áll jellel ellátott szekrény, ahol a saját ruházat, váltóruha, cipő tárolása megoldott.
- Tisztálkodáshoz rendelkezünk elegendő számú, a gyerekek méretének megfelelő mosdókagylóval, (folyékony szappanadagolóval).
- A gyermekmosdókban biztosított az elegendő számú gyermek-méretű WC.
- A gyermekek számára biztosított orrtörüléshez a mindig elérhető helyen lévő papír zsebkendő.
- A nap bármely szakában minden gyermek számára rendelkezésre áll a vízfogyasztás lehetősége.

10) Környezeti higiénia fejlesztése

Az egészségnevelés feladatai csak egészséges óvodai környezetben valósulhatnak meg, melynek színterei a csoportszoba és kapcsolódó helyiségek, valamint az óvoda udvara.

Cél: a környezeti higiénia iránti igény, fogékonyság kialakítása a gyermekekben, a környezettudatos, környezetbarát életvitel megalapozása.

Feladat: az óvoda és szűkebb környezetünkben jelentkező környezetvédő tennivalók felismertetése, pozitív viszony kialakítása környezetünkkel és a környezetvédő magatartás

szokásainak kialakítása. Példamutatással, a munkába történő bevonással, gyakoroltatással a helyes környezeti higiénés tevékenységre szoktatás.

- A gyermekek környezetének optimális kialakítása.
- A gyerekek által használt berendezési tárgyak megfelelnek testméreteiknek, ugyanakkor stabilak, biztonságosak, könnyen tisztán tarthatók.
- Az eszközök, játékok tárolásának feltételei adottak, tisztán és rendben tartásukat folyamatosan elvégezzük.
- A helységekből folyamatosan biztosítjuk rövid, gyakori szellőztetésekkel a természetes levegőcserét.
- Gondoskodunk a helységek megfelelő mesterséges és természetes megvilágításáról.
- Az egészségre ártalmas anyagokat a gyermekektől jól elzárható helyen, az előírásoknak megfelelő módon tároljuk.
- Az óvoda udvarának rendszeres és előírásoknak megfelelő karbantartásáról gondoskodunk biztosítva a szilárd burkolatok balesetmentességét, a füves részek gondozását.
- Az udvari homokozót időközönként felújítjuk, a homokot évente cseréljük.
- A homokozó árnyékolása megoldott.

13. ÓVODÁNK EGYÉB SZOLGÁLTATÁSAI

Óvodánk az alapellátáson túl a következő foglalkozásokat és rendezvényeket szervezi a szülők igényei alapján, megfelelő pedagógiai kontroll mellett, szülői hozzájárulással és finanszírozással (kivéve hittan). A tevékenységekhez a helyiséget az óvoda biztosítja.

Tánc

Célja:

A tánc oktatása az óvodások körében leginkább a kreatív gyermektánc és a mozgásfejlesztés oktatását, valamint a mesetornát tartalmazza. Ezen tárgyak oktatása több okból is fontos a korosztály számára, mindazok mellett, hogy kiváló ritmusérzék fejlesztő hatása van, valamint hozzájárul a szabadidő hasznos eltöltéséhez, olyan egészségügyi problémák megoldását is elősegíti, mint a különböző tartásproblémák, lúdtalp, esetleg túlsúly. Az alapok képzése mindenképpen elengedhetetlen a későbbiekben a komolyabb táncművészeti irányok oktatásához, valamint a színpadra történő mozgások elsajátításához.

Szűkebb hazánk népzenejét, néptáncát ismerjék meg a gyerekek, különösen a Borsodi népi játékokat. Érezzék meg a tánc során az összetartozás melegségét, a közös vidámság örömét. A délutáni tánc foglalkozásokon tanultak jól beilleszthetők a mindennapok folyamatába.

Feladata:

- A táncoktató ismertesse meg a gyerekeket a tánc elemeivel a gyermek életkori sajátosságait figyelembe véve.
- Éreztesse meg a szöveg, a ritmus, a mozgás együttes hatását, örömét.
- Oldja a feszültséget az egyenletes, ismétlődő mozgás által.

Tevékenységek:

- Utánzó mozgással sajátítják el a tánc lépéseit, elemeit.
- Kisebb-nagyobb csoportokban együtt énekelnek.
- Megismerkednek a dalokhoz kapcsolódó játékokkal, formákkal, páros táncal.
- Közöszen zenét hallgatnak.

Nyelvoktatás

Játékos angol nyelvi foglalkozásokat szervezünk középsős és nagycsoportos gyermekek számára heti rendszerességgel, amelyet óvodánk angol nyelvvizsgával rendelkező két óvodapedagógusa tart.

Feladata:

Ismerkedjenek meg az idegen nyelv sajátos hangulatával, verbális, fonetikus kiejtésével, életkoruknak megfelelő élményanyagukból kiindulva.

Tevékenységek:

- Saját nevük.
- Kedvenc játékuk.
- Közvetlen környezetük szavaival, kifejezései prózában és dalban.

Módszertani alapelvek:

- Törekedjenek a helyes artikuláció elsajátítására.
- Érezzék meg a különbséget az anyanyelvük és az idegen nyelv között.

Judo

A Judo (magyarul–cselgáncs) Japánból származó önvédelem, sport, filozófia. E sportban a gyermek fizikailag és lelkileg fejlődik, erősödik. A kevésbé jártasak előítélettel viseltetnek a judoval szemben. NEM VEREKEDÉS!!! Éppen ellenkezőleg! Olyan mozgáskultúrát lehet itt megtanulni, amely harmonikusabbá, kiegyensúlyozottabbá teszi gyakorlóját. Ez nyilván a judóban eltöltött idővel arányosan változik. Óvodásoknál a fenti folyamat csiráit szeretnénk elültetni, de nem szűklátókörűen. Vagyis általában a mozgást, a sport iránti igényt szeretnénk kialakítani a judo technikai elemeinek megismertetésével. A cselgáncs gyakorlásával olyan ügyességre, egyensúlyérzékre stb. lehet szert tenni, amely később minden sportban jól hasznosítható, és ami a legfontosabb a gyerek (idővel) megtanul biztonságosan elesni, megtanulja tompítani a földre érkezést. A foglalkozásokat változatos JÁTÉKOK, fogások, ügyességi és erősítő gyakorlatok, torna elemek, teszik színesebbé. Mindemellett a pozitív személyiség jegyek erősítésére is figyelünk (pl.: akaraterő, fegyelem, kitartás, tisztelet stb.) A foglalkozások az óvodásoknak megfelelő szinten zajlanak.

Célja:

Ebben a korosztályban – az óvodai testi nevelést kiegészítve – a rendszeres sporttevékenység iránti igény kialakítása.

Feladata:

- Fejlessze a gyermek mozgáskészségét, mozgáskoordinációját, egyensúlyérzékét.
- Tanítsa meg a gyermeket a biztonságos esésre.
- Fejlessze a tudatos és szándékos figyelmet és fegyelmet.
- Fejlessze a gyermek önkontrollját.

Tevékenységek:

- Tud különböző helyzetekben esni.
- Tud alapvető technikai fogásokat.
- Kialakul küzdőszelleme.
- Részt vesz speciális játékokban.

Pici torna

Célja:

Fizikai képességek – különösen az egyensúlyérzék – fejlesztése a legkülönbözőbb mesés, játékos feladatokkal és eszközökkel, játékokkal.

Feladata:

- Mozgáskultúra kialakítása.
- Helyes testtartásra nevelés.

Tevékenységek:

- Gimnasztikai gyakorlatok.
- Játékos versenyjátékok.

Navigátor Lego

A programozásra is igaz, hogy minél fiatalabb korban tanulja meg az ember, annál inkább válik természetes alapképességgé. A gyerekek akkor tanulják meg a legkönnyebben a programozást, ha ez együtt jár a felfedezés örömeivel, és több kreativitásra van szükségük, mintha csak egy átlagos videojátékkal játszanának. A LEGOR WE DO robotok segítségével játékos formában sajátíthatják el a grafikus programozási nyelvek és a vezérléstechnika alapjait.

Célja:

A gyerekek számára szeretnénk vonzóvá tenni az informatikai pályát, ezért már óvodás korban el kell kezdenünk azoknak a gyerekeknek a kiválasztását, akiket érdekel az informatika világa és kellő affinitással rendelkeznek. Navigátor LEGOR WE DO programunk segítségével azt szeretnénk elérni, hogy az ovisok passzív felhasználóból, aktív alkotókká váljanak a játékos programozás segítségével.

Feladata:

- Fejlessze az algoritmikus gondolkodást, a problémamegoldó készséget.
- Tanítsa meg a gyerekeket csapatmunkában dolgozni, fejlessze a kooperativitást.

Hittan

Feladata:

Tanulják meg a helyes kommunikációt: szelíden mondják a szavakat, kedves pillantásokkal kísérik. Előzékenység, megértés, gyöngédség hassa át a gyermek – csoport légkörét.

Tevékenység formák:

- Beszélgető kör alakításával helyzetgyakorlatok végzése.
- Tanulságos mesék, történetek, párbeszéd dramatizálása.
- Az ismeretek ábrázoló tevékenység által való rögzítése.

Módszertani alapelvek:

- Ismerjék meg az aktuális Bibliai történetek, mint általános műveltségük egyik alapvető részét.
- Váljanak képessé a jóra, szépre való nevelés befogadására.
- Különítsék el a jó cselekedetet, a rossztól.
- Ismerjék meg az összetartozás örömét.

Kapcsolat mással – közösségi nevelés

Alakuljon ki bennük a közösségi élethez elengedhetetlen tulajdonság és hit, bölcsesség, megkülönböztethető képesség, lojalitás, tisztelet és a szerető nagyra értékelés.

14. A PROGRAM BEVÁLÁSÁNAK VIZSGÁLATA

A vizsgálatot szakmai kontrollcsoport végzi.

A csoport tagjai:

- A kijelölt szakértő
- A fenntartó képviselője
- A nevelőtestület tagjai
- Szülői Szervezet
- Az intézmény vezetője

A vizsgálat: az intézmény dokumentációja alapján a szóbeli konzultációkkal kiegészítve történik. A vizsgálat alapját képező dokumentációk: tervezések, feljegyzések, értékelések, vezetői látogatások, ellenőrzések tapasztalatai.

A vizsgálat az alábbi területekre terjed ki:

- a Program tartalmának megvalósítására
- a személyi, tárgyi feltételek vizsgálatára
- a pedagógiai adatrögzítésre

A program tartalmának vizsgálata az alábbi szempontok szerint:

- a Program célja és a megvalósítás szintje
- az elért eredmények tükrözik-e a kiemelt nevelési feladatokat?
- Mit mutatnak az iskolai visszajelzései?
- Megvalósult-e az óvoda és a család kapcsolatának szorosabbá tétele?

Személyi és tárgyi feltételek vizsgálata:

- Megfelel-e a személyi ellátottság a Program megvalósításához?
- A testület szakmai felkészültsége megfelelő-e, segítettek-e a továbbképzések?
- Az eszközrendszer elegendő és megfelelő-e a céloknak?
- Sor került-e a tervezett felújításokra?
- Ésszerűen használtuk-e fel anyagi forrásainkat?

Pedagógiai adatrögzítés vizsgálata:

- A választott forma megfelel-e a céljainknak?
- Segíti-e az óvónők munkáját?
- Reális képet adnak-e a gyermekek fejlettségéről?

A vizsgálathoz felhasznált módszerek:

- Dokumentumelemzés
- Megfigyelés
- Beszélgetés
- Kérdőív

A vizsgálat eredményének összegzése után módosítások alkalmazhatók. A módosítás menete egyezik a Program készítésének és elfogadtatásának menetével.

- Rugalmas, biztosítja a folyamatosságot

Mivel a gyermekek alapvető tevékenysége a mozgás és a játék, ezért napirendünkben a leghosszabb időtartamot ezeknek a tevékenységeknek biztosítottuk.

E programot azok az óvónők tudják megvalósítani,
akiknek személye minta a nevelésben, s a környezetükben
vállalják a művészetek tradicionális értékeinek életkor
specifikus közvetítését, az ízlésformálást.

Személyiség vonásaikban megjelenik a humanizmus,
a pedagógiai optimizmus, s tetteikben érezhető a
hitelesség, tapintat és a mérhetetlen gyermekszeretet.

15. ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK

A Helyi Pedagógiai Program hatálya:

A pedagógiai program személyi és területi hatálya kiterjed az egész intézményre, az épületeken kívüli rendezvényeire, az óvodai jogviszonyban lévő minden gyermekére; dolgozójára, továbbá az itt pedagógiai tevékenységet ellátó más természetes személyre.

Érvényesség:

Az intézmény 2022. szeptember 1-jétől, az átdolgozott, kiegészített és az intézményvezető által jóváhagyott Helyi Pedagógiai Program szerint szervezi meg és végzi nevelő munkáját.

Az érvényesség addig tart, amíg jogszabályi változások, és a partnerek igényeinek a változása az átdolgozást szükségessé nem teszik.

Értékelés, felülvizsgálat:

A Helyi Pedagógiai Programban megfogalmazott célok, és feladatok megvalósítását a nevelőtestület folyamatosan figyelemmel kíséri, azokat értékeli.

A program módosításának lehetőségei:

- A nevelőtestület más program választása mellett dönt.
- Az intézmény szervezeti átalakítására kerül sor.
- Törvényi változás lép életbe.

Módosításra javaslatot tehet:

- az intézmény vezetője
- a nevelőtestület bármely tagja
- a szülői szervezet
- az intézmény fenntartója

A Helyi Pedagógiai Programot, annak módosítását a nevelőtestület, a Szülői Szervezet, a fenntartó fogadja el, az intézményvezető jóváhagyásával válik érvényessé.

Nyilvánosság:

Az intézmény alapidokumentuma, a Helyi Program nyilvános. A program egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:

- az óvoda fenntartójánál
- az intézmény vezetőjénél
- az óvoda irattárában

Felvilágosítást kaphatnak a Pedagógiai Programról az intézményvezetőtől.

Kistokaj, 2022. augusztus 22.

Gyurkó Tiborné

Gyurkó Tiborné
intézményvezető

16. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

ELFOGADTA:

A KISTOKAJAI ÓVODA, BÖLCSŐDE ÉS KONYHA ÓVODAI HELYI PEDAGÓGIAI PROGRAMJÁT

Az Óvoda nevelőtestülete 2022. augusztus 22-én megtartott nevelőtestületi és alkalmazotti értekezleten 100 %-os szavazattal elfogadta.

Tóth Enikő

Tóth Enikő

Nevelőtestület nevében

Albertné Sándor Ágnes

Albertné Sándor Ágnes

Intézményvezető helyettes

Gyurkó Tiborné

Gyurkó Tiborné

intézményvezető

A KISTOKAJAI ÓVODA, BÖLCSŐDE ÉS KONYHA ÓVODAI HELYI PEDAGÓGIAI PROGRAMJÁT

A Szülők Közössége 2022. augusztus 22-én megtartott értekezleten elfogadta.

Csesznik Tímea

Csesznik Tímea

SZMK tag

Csendom Mónika

Csendom Mónika

SZMK tag

Pólné Kiss Renáta

Pólné Kiss Renáta

SZMK elnök

**A KISTOKAJI ÓVODA, BÖLCSŐDE ÉS KONYHA
ÓVODAI HELYI PEDAGÓGIAI PROGRAMJÁT**

A Kistokaj Község Önkormányzata Képviselő-testülete 80./2022. (XI. 21.) sz.

Önkormányzati határozatával elfogadja.

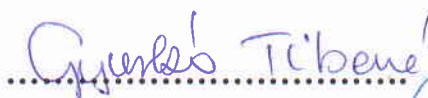
Bernáth József

polgármester

**A KISTOKAJI ÓVODA, BÖLCSŐDE ÉS KONYHA
ÓVODAI HELYI PEDAGÓGIAI PROGRAMJÁT**

Az intézményvezető 2022. 08. 31-én jóváhagyta.

Gyurkó Tiborné

intézményvezető

